

อภิธาน์นทาการ

สำนักหอสมุด

ปัญหาแม่ข่ายรุ่น: การตีตราทางสังคม

คำขวัญ

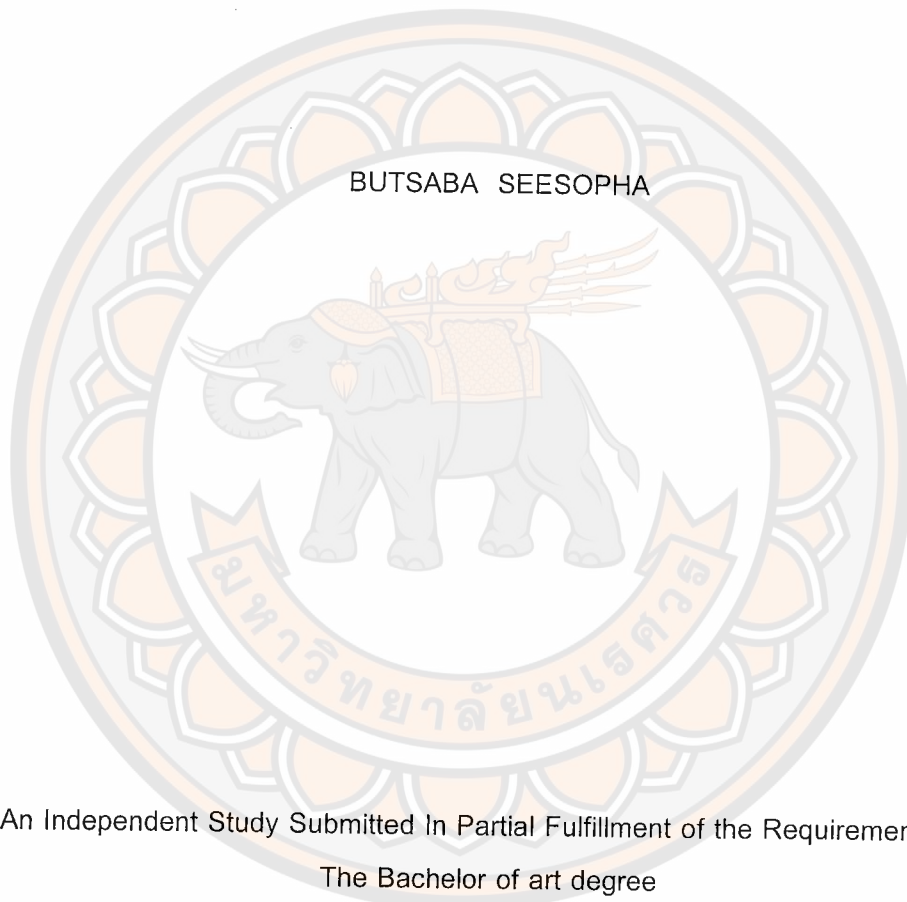
บุษบา ศรีโสภา

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
วันลงทะเบียน..... 4 มิ.ย. 2555
เลขทะเบียน..... 5801795
เลขเรียกหนังสือ..... 16 159.4

26752
2006

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
 หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต
 สาขาการวิจัยสังคม
 กุมภาพันธ์ 2555
 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

A STUDY TEENAGE MOTHER PROBLEM: SOCIAL STIGMATIZATION

BUTSABA SEESOPHA

An Independent Study Submitted In Partial Fulfillment of the Requirements for

The Bachelor of art degree

Social Research

February 2012

Copyright 2011 by Naresuan University

อาจารย์ที่ปรึกษาและหัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา ได้พิจารณาการศึกษาด้วยตนเอง เรื่อง ปัญหาแม่วัยรุ่น: การติตราทางสังคม เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (การวิจัยสังคม) ภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา คณะสังคมศาสตร์ ของมหาวิทยาลัยนเรศวร

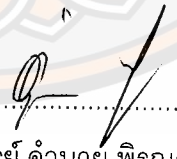

.....

(รองศาสตราจารย์ ดร. พิชรินทร์ สิริสุนทร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

กุมภาพันธ์ 2555

.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อำนวย พิรุณสาร)

หัวหน้าภาควิชา สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

กุมภาพันธ์ 2555

ประกาศคุณูปการ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้ สำเร็จลงด้วยความกรุณาอย่างยิ่งจาก รศ.ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร ที่ปรึกษาการศึกษาอิสระชั้นนี้ ที่ได้ให้คำแนะนำตลอดจนตรวจข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างยิ่ง จนการศึกษาอิสระสำเร็จสมบูรณ์ได้ ผู้วิจัยต้องขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ นายสรทิน นางหล้า ศรีโสภา บิดามารดาที่ให้ชีวิตและได้อบรมสั่งสอน เป็นกำลังใจด้วยดีเสมอมา

ท้ายที่สุดนี้คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าฉบับนี้ ผู้วิจัยขออุทิศแด่ผู้มีพระคุณ ทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณสุขและผู้สนใจบ้างไม่มากก็น้อย

บุษบา ศรีโสภา

Title A study of teenage mother problem: Social Stigmatization
Author Butsaba Seesopha
Advisor Associate Professor Patcharin Sirasoonthorn, Ph.D.
Academic Paper Independent Study BC. In Social Research,
Naresuan Univesity,2012
Keywords Social Stigmatization

Abstract

A study of teenage mother problem: Social Stigmatization, the objective of the study is to investigate the problem of social stigmatization in teenage mother who were under 19 years old. This qualitative research collected the data by interviewing a group of 6 people and using content analysis. The result was found that teenage mothers from the research group were embarrassed, silent, scared, and depressed when first found out that they were pregnant. They were afraid of confrontation with society, gossiping from others, and lacking of social acceptance, for they were carrying children at very young age. Some of them had to leave school early, and had to deal with the problem alone.

Late prenatal care of these teenage mothers could cause high-risk situation that increased adverse obstetric and prenatal outcomes when compare with normal age pregnancy (age 20-34 years), for example, anemia, preterm delivery, hypertensive disorder in pregnancy, and abnormal fetal presentation.

ชื่อเรื่อง ปัญหาแม่วัยรุ่น: การตีตราทางสังคม
ผู้วิจัย นุชบา ศรีโสภา
ที่ปรึกษา รศ.ดร.พัชรินทร์ สิริสุนทร
ประเภทสารนิพนธ์ การศึกษาอิสระ ศศ.บ. สาขาการวิจัยสังคม
มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2555
คำสำคัญ การตีตราทางสังคม

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เกี่ยวกับปัญหาแม่วัยรุ่น: การตีตราทางสังคม มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ อายุต่ำกว่า 19 ปี ซึ่งเป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ กลุ่มประชากรจำนวน 6 คน และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์จะกลัว อายุ และเก็บตัวเงียบ ซึมเศร้า ไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากับผู้อื่น ถูกคนในสังคมตำหนิ นินทาและ จะรู้สึกว่าคุณในสังคมไม่ยอมรับตนเองที่ตั้งครรภ์อายุน้อยหรือที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียน ก็ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน บางคนอาจจะไม่มีผู้มารับผิดชอบต่อการตั้งครรภ์

การฝากครรภ์จะไปฝากครรภ์ช้า จึงอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ และทารกในครรภ์ของทุกระยะของการตั้งครรภ์เช่น แม่วัยรุ่นอาจจะเกิดโรคแทรกซ้อนระหว่างการตั้งครรภ์ ทารกที่อยู่ในครรภ์อาจมีโรคแทรกซ้อนเช่น ภาวะน้ำหนักระหว่างตั้งครรภ์เพิ่มขึ้นน้อย ภาวะโลหิตจาง คลอดโดยการผ่าตัด ภาวะคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อย นอกจากนี้ยังเกิดภาวะขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิด

สารบัญ

บทที่ 1 บทนำ	หน้า
ความสำคัญและที่มาของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์.....	3
ขอบเขตการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	5
แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น.....	5
- ความหมายและความสำคัญของวัยรุ่น.....	6
แนวคิดพัฒนาการของวัยรุ่น.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ.....	15
- วัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ.....	16
- พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น.....	18
- ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของวัยรุ่น.....	23
แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น.....	25
- ผลกระทบต่อการมีเพศสัมพันธ์.....	26
- วัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ.....	28
แนวคิดเกี่ยวกับการตีตรา.....	29
- ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์เชิงสัญลักษณ์.....	31
- ทฤษฎีตีตรา.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	36
กรอบแนวคิดการวิจัย.....	37

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
กลุ่มเป้าหมาย.....	38
ประชากรที่ศึกษา.....	39
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	39
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	39
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการวิจัย.....	41
พื้นที่ในการวิจัย.....	41
ข้อมูลส่วนบุคคล.....	41
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	51
อภิปรายผล.....	52
ข้อเสนอแนะ.....	53
บรรณานุกรม.....	54
ภาคผนวก.....	57
ประวัติผู้วิจัย.....	61

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญและที่มาของปัญหา

เนื่องจากในปัจจุบันมีรายงานตัวเลขแม่วัยรุ่นเพิ่มสูงขึ้นจนกลายเป็นวิกฤต โรงพยาบาลรามาธิบดี ระบุว่า การคลอดในหญิงอายุต่ำกว่า 20 ปี เฉลี่ยวันละ 140 ราย ตกปีละ 5 หมื่นราย จากการรายงานสถานการณ์เดียวกันโดยกระทรวงสาธารณสุข บางจังหวัดสูงถึง 200 ราย แต่เมื่อใช้ข้อมูลการแจ้งเกิดจากส่วนการทะเบียนราษฎร ^{ด้าน} ^{การ} ^{ทะเบียน} กระทรวงมหาดไทย ซึ่งน่าจะครอบคลุมกว่า พบว่าปี 2550 พบแม่อายุ 16 - 20 ปี จำนวน 145,747 ราย หรือคิดเป็นอัตราส่วน 64.32 ต่อผู้หญิงกลุ่มอายุนี้นี้ 1,000 คนพบว่า มีอัตราการคลอดบุตรสูงถึงอัตราส่วน 64.32 ซึ่งหมายความว่าประเทศไทยมีวัยรุ่นตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรในแต่ละปีเป็นจำนวนมากและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ อย่างต่อเนื่อง (พิมพิดา โยธาสุมทร, 2550) * ^{นักวิจัย} ^{ผู้แปล}

ปัญหาแม่วัยรุ่นการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นถือเป็นปัญหาสำคัญที่จะเป็นดัชนีชี้วัดความเสื่อมของสังคมและยังเป็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อระบบสังคมรวมถึงรัฐสวัสดิการที่รัฐบาลต้องจัดหาที่สำคัญคือการพัฒนาประชากรของประเทศเนื่องจากปัญหาแม่วัยรุ่นที่ไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงดูบุตรย่อมส่งผลต่อการเติบโตของเด็กโดยปัญหาที่เกิดขึ้นคือ ประการแรกปัญหาต่อสุขภาพของแม่และเด็กที่เกิดมา เนื่องจากการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นส่วนใหญ่มีสภาพร่างกายยังไม่พร้อมเต็มที่ทั้งการเจริญเติบโตของแม่ที่ยังมีการเจริญเติบโตไม่เต็มที่จึงส่งผลกระทบต่อเจริญเติบโตของบุตรและการเติบโตของแม่เองภาวะความไม่สมบูรณ์พร้อมทางร่างกายจึงส่งผลเสียต่อการดูแลของรัฐในระยะยาว ประการที่สองปัญหาทางสาธารณสุข จากรายงานของกระทรวงสาธารณสุข พบว่าแม่วัยรุ่นยังขาดวุฒิภาวะในการดูแลตนเองระหว่างตั้งครรภ์ส่งผลให้เกิดปัญหาต่อการตั้งครรภ์และการคลอดที่ชัดเจนทั้งการฝากครรภ์ช้าและไม่ครบตามเกณฑ์ภาวะโลหิตจางการคลอดก่อนกำหนดการคลอดทารกน้ำหนักตัวน้อยและการตายคลอดประการที่สามปัญหาต่อสังคมซึ่งถือเป็นปัญหาลูกโซ่ใหญ่ทางสังคมทั้งปัญหาการทำแท้งไม่ปลอดภัยการทอดทิ้งและทำร้ายเด็กรวมถึงปัญหาการขาดวุฒิภาวะและความพร้อมที่จะเลี้ยงบุตรนำไปสู่ความรุนแรงในครอบครัวและที่สำคัญเด็กผู้หญิงจะไร้อนาคตไม่สามารถเรียนต่อได้กลายเป็นแรงงานราคาถูกหรือไร้อาชีพในที่สุดประการที่สี่ปัญหาต่อ

ภาคีรัฐการดูแลแม่วัยรุ่นมีค่าใช้จ่ายประมาณรายละ 1.75 แสนบาทในแต่ละปีนอกจากนี้จากปัญหาการทอดทิ้งเด็กปัญหาทางสุขภาพของเด็กและปัญหาทางสังคมยังส่งผลให้รัฐต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 3-4 ปีหรือยาวนานกว่าซึ่งหากรัฐบาลมีการแก้ปัญหาเหล่านี้สำเร็จจะประหยัดงบประมาณรัฐและไม่ก่อให้เกิดปัญหาต่อสังคม (พิมพิดา โยธาสมุทร, 2550)

X การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นไม่ใช่ปัญหาของสังคมไทยเท่านั้น แต่กลายเป็นปัญหาระดับประเทศในแต่ละประเทศ เช่น ประเทศอังกฤษมีอัตราการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นสูงที่สุด ข้อมูลปี 2549 ที่ระบุว่า ในจำนวนหญิงอายุ 15-19 ปี ทั้งหมด 1,000 คน จะมีหญิงตั้งครรภ์ 26.7 คน และสหรัฐอเมริกาที่มีหญิงตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเข้าขั้นวิกฤต ถึง 41.9 ต่อ 1,000 คน ถือว่าสูงที่สุดในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว ดังนั้นแม่วัยรุ่นจึงไม่ใช่เพียงวิกฤตสาธารณสุขหรือการศึกษา แต่เป็นวิกฤตทางวัฒนธรรม และต้องยอมรับว่าวัฒนธรรมด้านความเชื่อในหลายสังคม หลายเรื่องสร้างและซ้ำเติม ปัญหาแม่วัยรุ่นกับการตั้งครรภ์ (อรัญญา, 2540; วศิณ, 2549)

เมื่อวัยรุ่นหญิงก้าวพลาดพลั้งไปในเรื่องเพศจนเกิดการตั้งครรภ์ไม่พร้อมจึงเกิดจุดเปลี่ยนที่สำคัญของเส้นทางชีวิตที่เกี่ยวกับพฤติกรรม เกี่ยวกับความคิดเห็น ทักษะคิด และการปฏิบัติเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ที่ไม่ถูกต้อง ทางออกสุดท้ายที่เลือกไม่ได้มักจบลงโดยการทำแท้งเพราะยังไม่อยากเป็นแม่ การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่นหญิงและผลกระทบระยะสั้นที่ตามมาคือ ปัญหาอันตรายทารกแรกเกิดมีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ 2,500 กรัม ปัญหาภาวะทางอารมณ์ของแม่วัยรุ่นที่เสี่ยงต่อการเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า จนถึงการฆ่าตัวตาย หรือ ฆ่าทารกตาย ส่วนผลกระทบระยะยาวจะเป็นปัญหาสังคมและเศรษฐกิจที่มีต่อคุณภาพชีวิตของแม่วัยรุ่นและลูกตลอดจนเป็นภาระของรัฐบาลที่ต้องดูแลแก้ไขปัญหา การคุ้มครองแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่พร้อมในสังคมไทยจึงเป็นประเด็นที่ควรใส่ใจและติดตาม (ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต, 2554)

และการเป็นแม่วัยรุ่นจะมีปัญหาหลายด้านเมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์จะไม่กล้าบอกผู้ปกครองบางคนจะใช้ผ้ารัดท้องไว้และยังไปโรงเรียนอยู่ ใกล้คลอดแล้วก็มาคลอดโดยที่ไม่ได้ฝากครรภ์เมื่อไม่ได้รับการฉีดวัคซีนและดูแลระหว่างตั้งครรภ์ทำให้ลูกที่ออกมามีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ปกติมากทั้งแม่และลูกจะไม่ได้รับภูมิคุ้มกันต่างๆนอกจากนี้ยังมีปัญหากับครอบครัวเพราะรับไม่ได้ว่าลูกตั้งครรภ์ จนอาจถูกทำร้ายได้ด้านสุขภาพจิตของแม่วัยรุ่นเองก็มีปัญหาหากไม่มีพ่อเด็กมารับผิดชอบและเมื่อตั้งครรภ์ก็ต้องออกจากโรงเรียน อนาคตก็หมดไป เด็กทารกที่คลอดออกมาอาจ

พิจารณาไม่สมบูรณ์เพราะไม่ได้รับการดูแลตั้งแต่ต้น(นายมนัส, 2552) ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ปัญหาแม่วัยรุ่น: การติตราทางสังคม

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการติตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี

ขอบเขตการวิจัย

1. ศึกษาปัญหาแม่วัยรุ่น: การติตราทางสังคม โดยจะมีการศึกษาประเด็น คือ
 - ศึกษาปัญหาที่เกิดจากการติตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี
2. ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ
 - แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีอายุต่ำกว่า 19 ปี จำนวน 6 คน
3. พื้นที่ศึกษา คือ ในอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากพื้นที่ในการศึกษามีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์จำนวนมาก

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้กำหนดความหมายของศัพท์ที่ใช้บางคำ ดังนี้

-วัยรุ่น หมายถึง วัยที่มีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สภาวะทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม จึงนับเป็นวิกฤติช่วงหนึ่งของชีวิต เนื่องจากเป็นช่วงต่อของวัยเด็กและผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระยะต้นของวัยจะมีการเปลี่ยนแปลงมากมายเกิดขึ้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นด้วยกันเอง และบุคคลรอบข้าง หากกระบวนการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เป็นไปอย่างเหมาะสม โดยการดูแลเอาใจใส่ใกล้ชิด จะช่วยให้วัยรุ่นสามารถปรับตัว ได้เหมาะสมบรรเทาปัญหาต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้น และเป็นทั้งแรงผลักดันและแรงกระตุ้นให้พัฒนาการด้านอื่นๆ เป็นไปด้วยดี

แม่วัยรุ่น หมายถึง แม่ที่อายุ น้อยกว่า หรือเท่ากับอายุ 19 ปี หรือพบได้ร้อยละ 10-13 ของการตั้งครรภ์ทั้งหมด เป็นภาวะเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนของการคลอดเมื่อเทียบกับมารดาอายุปกติ (อายุ 20-34 ปี)

การติตรา หมายถึง เป็นสัญลักษณ์ที่ควบคู่ไปกับบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งบอกว่าจะไรดี ไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีคือสิ่งที่อยู่ใต้บรรทัดฐาน คนกลุ่มที่ถูกติตรา คือ คนที่ถูกเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและศีลธรรม เพื่อเป็นการบอกว่า มนุษย์คนนี้เป็นคนที่กระทำผิด

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อไปได้ ดังนี้

-เพื่อทราบถึงปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของวัยรุ่นตั้งครรภ์อายุ ต่ำกว่า

19 ปี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องปัญหาแม่วัยรุ่น: การตีตราทางสังคม ผู้วิจัยนำเสนอการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น
2. แนวคิดพัฒนาการของวัยรุ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ
4. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น
5. แนวคิดเกี่ยวกับการตีตรา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเกี่ยวกับวัยรุ่น

ทฤษฎีพัฒนาการทางสังคม (psychosocial developmental stage) ของ Erikson (อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2552, หน้า 35) ได้แบ่งชีวิตของมนุษย์ตั้งแต่แรกเกิดเข้าสู่วัยสูงอายุเป็น 8 ขั้นตอน Erikson อธิบายว่า วัยรุ่นช่วงอายุประมาณ 13-20 ปี อยู่ในขั้นที่ 5 ของพัฒนาการของมนุษย์ คือเป็นช่วงวัยของการพบอัตลักษณ์แห่งตนแย้งกับการไม่เข้าใจตนเอง (Identity vs. Identity diffusion) ระยะเวลาเป็นขั้นตอนความขัดแย้งทางสังคมและจิตใจของมนุษย์มากที่สุด Erikson เชื่อว่าเป็นช่วงวิกฤตของชีวิตมนุษย์ เพื่อเป็นหัวเลี้ยวหัวต่อระหว่างความเป็นเด็กและความเป็นผู้ใหญ่ ถ้าหากไม่สามารถแก้ไขภาวะวิกฤตให้ลุล่วงได้ วัยรุ่นผู้นั้นก็จะกลายเป็นวัยรุ่นที่มีอัตลักษณ์อันสับสนและกลายเป็นผู้ใหญ่ที่มีบุคลิกภาพไม่มั่นคง

(Erikson อ้างถึงใน ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2552, หน้า 36) ได้อธิบายว่า ระยะเวลาเด็กต้องการละทิ้งสภาพความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ สภาพเช่นนี้ทำให้วัยรุ่นเกิดความขัดแย้งด้านสัมพันธภาพกับผู้ใหญ่ กับเพื่อนร่วมวัย เพื่อนต่างเพศ สังคม และเกิดความสับสนทางจิตใจอย่างรุนแรง บางครั้งต้องการเลียนแบบเพื่อนหรือบุคคลที่ตนนิยม หรือคงเอกลักษณ์ของตนเองและต้องการแสดงออกเป็นอิสระเต็มที่ หรือบางครั้งต้องการอยู่ในกรอบประเพณีระเบียบอย่างเข้มงวด เป็นต้น วัยรุ่นช่วงนี้จึงรู้สึกสับสนในการแสวงหาเอกลักษณ์ของตนเองเพื่อรู้จักตนเองในแง่มุมต่าง

ๆ เช่น ความชอบ ความสนใจ ปรัชญาในชีวิต อาชีพ เป็นต้น ทั้งนี้วัยรุ่นจะต้องผสมผสาน ลักษณะเฉพาะตนในแง่มุมต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับความเป็นจริงของครอบครัว วัฒนธรรมและ ค่านิยมของสังคม การพัฒนาตนที่สมบูรณ์ของวัยรุ่นการเข้าใจตัวตนอย่างแท้จริง เช่นเข้าใจจุด ด้อย จุดเด่นของตน มีความรู้สึกจงรักภักดีต่ออุดมคติ ศาสนา วัฒนธรรม มีปรัชญาชีวิตของตน มี การยอมรับตนเอง เป็นต้น ซึ่งส่งผลให้เด็กคลายความสับสนในตนเอง จะช่วยให้เด็กพ้นช่วงวิกฤต ในชีวิตไปได้ด้วยดี

1.1 ความหมายและความสำคัญของวัยรุ่น

วัยรุ่น (Adolescent) หมายถึงวัยที่มีอายุเป็นตัวเลขลงท้ายด้วยคำในภาษาอังกฤษว่า teen (ทีน) คือ (ตัวเลข 13-19 ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้าน ร่างกายสติปัญญา สังคม และอารมณ์ (อนามัยครอบครัว, 2551 : 31 และคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น, 2550 : 5)ความสำคัญของวัยรุ่น จำแนกได้เป็น 2 ระดับ คือ

1) ระดับบุคคล เนื่องจากเป็นวัยที่มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม อย่างสูง กล่าวได้ว่าเป็นช่วงชีวิตที่พัฒนาศักยภาพได้เต็มที่ ดังนั้นศักยภาพที่วัยรุ่นได้รับในช่วงนี้จะ ช่วยพัฒนาศักยภาพ ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ซึ่งศักยภาพที่พัฒนาแล้วจะ เป็นพื้นฐานชีวิตในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

2) ระดับประเทศ กล่าวได้ว่า วัยรุ่น เป็นตัวชื่อนาคตของชาติ เนื่องจากจะเป็นผู้สืบทอดวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี ตลอดจนปกป้องเอกราชและความเป็นชาติไว้ ทั้งจะทำให้สังคมพัฒนาสืบไป จากความสำคัญของวัยรุ่นดังกล่าว รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายพัฒนาเด็ก และเยาวชนไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นพัฒนาด้านสุขภาพกายจิตใจ สติปัญญา ความสามารถ อาชีพ และบุคลิกภาพ ทั้งในและนอกสถานศึกษา (อนามัยครอบครัว, 2551 : 35 และคณะกรรมการกลุ่มผลิตชุดวิชาพฤติกรรมวัยรุ่น, 2550 : 10)

ความหมายของวัยรุ่นมีผู้ให้ความรู้เกี่ยวกับ"วัยรุ่น" ไว้หลายท่านดังนี้

เฮอร์ลิค (Hurlock) (1949 อ้างถึงในเพ็ญรัตน์, 2550 :3) กล่าวถึงวัยรุ่น เป็นระยะที่สำคัญที่สุดเกี่ยวกับการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจ เป็นช่วงเวลาของการเจริญงอกงามและการเปลี่ยนแปลงในทุก ๆ ด้าน คือ ร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม เป็นช่วงเวลาที่รับสิ่งใหม่ ๆ ทั้งทางด้านประสบการณ์ ความรับผิดชอบ ความสัมพันธ์กับเพื่อนและผู้ใหญ่ ความเปลี่ยนแปลง

อย่างรวดเร็วมักจะก่อให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการปรับตัว การเปลี่ยนแปลงจากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ ในระยะแรก จึงดูเหมือนว่าปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นพร้อมกันในตัวเด็ก เด็กวัยรุ่นจึงไม่สามารถปรับตัวให้ทันต่อปัญหาเหล่านั้น

✕สุพัทธรา สุภาพ (2552 : 42) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมวัยรุ่น ว่าเป็นวัยที่เริ่มแตกเนื้อหนุ่มสาว (Puberty) จนกระทั่งบรรลุนิติภาวะ ซึ่งมีผลกระทบกระเทือนต่อความเจริญด้านอื่น ๆ ด้วย เช่น มีการแปรปรวนทางอารมณ์ เป็นเหตุหนึ่งที่ทำให้มีพฤติกรรมแปลก ๆ เช่น รัก ขอบอะไร ก็รัก จนหลง ขอบจนคลั่ง ที่เป็นเช่นนี้ เพราะมีอารมณ์อ่อนไหวง่าย ถ้าผิดหวังหรือไม่ได้ดังใจจะเสียใจมาก หรือมีเรื่องกระทบกระเทือนเล็กน้อยก็จะหนีออกจากบ้าน บางรายถึงกับแสดงความอาฆาตพยาบาทหรือโต้ตอบอย่างรุนแรง ถึงขนาดยกพวกตีกัน ซึ่งบางครั้งผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ ทำให้เกิดปัญหาในการมีความสัมพันธ์ต่อกัน

✕จิราภรณ์ อารยะรังษฤษฎ์ (2550: 65) กล่าวถึง วัยรุ่นคือวัยที่สิ้นสุดความเป็นเด็กและกำลัง จะพัฒนาไปสู่ผู้ใหญ่ อายุประมาณ 13-20 ปี อาจกล่าวได้ว่าเป็นวัยที่มีความสำคัญช่วงหนึ่งในชีวิตมนุษย์ ซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ก็มีผลทำให้วัยรุ่นขาดความเชื่อมั่นในตนเอง และประสบปัญหาในการปรับตัว จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมที่แตกต่างไปจากวัยอื่น ๆ

โยธิน ศันสนยุทธ (2553 : 191-192) ได้กล่าวถึง วัยรุ่นเป็นวัยที่เริ่มในช่วงอายุตั้งแต่เด็กมีการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย (12-13 ปี) จนอายุที่เด็กสามารถมีงานทำ ซึ่งในแต่ละสังคมจะสิ้นสุดระยะเวลาอายุไม่เท่ากัน อย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปวัยรุ่นจะสิ้นสุดระยะเวลาอายุประมาณ 20 ปี วัยรุ่นเป็นวัยที่เด็กมีพัฒนาการที่รวดเร็ว มีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย การเปลี่ยนแปลงกลุ่มของสังคมหรือการเปลี่ยนแปลงทางสติปัญญา การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วนี้ทำให้เด็กต้องปรับตัว ซึ่งการปรับตัวนำมาซึ่งความวิตกกังวล ความเครียดของอารมณ์ ความโกรธ ฯลฯ นักจิตวิทยา Stangley Hall เรียกระยะวัยรุ่นว่าเป็นวัยพายุคุกคาม (Storm and Stress) นั่นก็คือ เด็กวัยรุ่นจะไม่มี ความมั่นคงทางอารมณ์ มีความขวัญผวาของอารมณ์ และอารมณ์ก็มักจะเป็นอารมณ์ที่รุนแรง มีความกดดันสูง และในสายตาของคนโดยทั่วไปก็เรียกว่า วัยรุ่น เป็นวัยของปัญหาวัยอลวนวัยรุ่น เพราะฉะนั้นวัยรุ่นจึงจัดเป็นวัยหนึ่งที่บุคคลในสังคมให้ความสนใจและคิดว่าเป็นปัญหาพฤติกรรมส่วนหนึ่งของสังคม

สุชา จันทน์เอม (2553 : 30) กล่าวถึง วัยรุ่นไว้ว่าเป็นวัยที่มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ความเชื่อมั่น ความต้องการ ตลอดจนความปรารถนาต่าง ๆ เป็นไปอย่างรุนแรงปราศจากความยั้งคิด ชอบทำ อะไรตามใจหรือตามความนึกคิดของตน ต้องการเป็นที่ยอมรับนับถือในหมู่เพื่อนฝูง โดยพยายามทำ อะไรให้คล้าย ๆ กัน เลียนแบบตามกัน จึงมีวัยรุ่นเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่มีปัญหาและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่เลวร้าย ได้ตกเป็นทาสของยาเสพติดจากแนวคิดดังกล่าวสรุปได้ว่า วัยรุ่น เป็นวัยที่เริ่มตั้งแต่อายุ 12-20 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา จากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วหรือที่เรียกว่าพายุบุแคม (Storm and Stress) นี้ ส่งผลต่อการปรับตัว ความวิตกกังวล ความเครียดทางอารมณ์ ทำให้แสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ออกมาโดยไม่เป็นที่ยอมรับของสังคมหรือพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั่นเอง

อุไร สุมาริธรรม. (2552) การกำหนดระยะของวัยรุ่น โดยอาศัยองค์ประกอบร่วมกัน อาจแบ่งออกได้เป็น 4 ระยะ คือ

1. วัยแรกรุ่น (Puberty) วัยนี้คาบเกี่ยวระหว่างช่วงปลายวัยเด็กกับการเริ่มต้นที่จะเข้าสู่วัยรุ่นเด็กหญิงที่เริ่มเข้าสู่สู่วัยนี้ อายุจะอยู่ระหว่าง 11-13 ปี ส่วนเด็กชายอายุจะอยู่ระหว่าง 13-15 ปี โดยจะมีการเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วทั้งทางด้านขนาดและสัดส่วนของร่างกาย ต่อมาทางเพศเริ่มทำงานซึ่งนำไปสู่การมีวุฒิภาวะทางเพศ คือ การมีประจำเดือนครั้งแรกในเด็กหญิง และมีการหลั่งน้ำสุจิเป็นครั้งแรกในเด็กชาย โดยมักจะหลั่งออกมาในลักษณะของฝันเปียก อันเป็นผลจากการที่อวัยวะเพศตื่นตัวในตอนกลางคืน และน้ำกาม ถูกปล่อยออกมาในรูปของฝันเปียก นอกจากนั้นจะเริ่มปรากฏลักษณะที่บ่งบอกเพศศุติยภูมิ อันทำให้เด็กวัยนี้ค่อนข้างสับสน ปรับตัวไม่ทันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จึงอาจหงุดหงิดง่าย มีการแสดงออกถึงอารมณ์ที่รุนแรงได้ง่าย แยกตัวจากคนอื่น ๆ ในครอบครัว ชัดแย้งกับผู้ใหญ่ได้ง่าย รู้สึกว่าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจไม่เห็นใจ

2. วัยรุ่น (Early adolescence) เด็กหญิงจะเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้นระหว่าง 13 - 15 ปี และเด็กชายจะอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 15-17 ปี ช่วงวัยนี้จะมีการเจริญเติบโตทางร่างกายอย่างรวดเร็วและเข้าสู่การมีวุฒิภาวะทางร่างกาย ทำเด็กพยายามปรับตัวให้เข้ากับสภาพการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น จะมีมีโนทัศน์เกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่นจึงพุ่งความสนใจไปที่ลักษณะทางร่างกายของตน และยอมรับลักษณะทางกายของตนจากคนอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเป็นช่วงคล้อยตาม

กลุ่มเพื่อนอย่างมาก ในลักษณะที่กล่าวได้ว่า ต้องทำเหมือนกัน ไม่ให้แตกต่างจากกลุ่ม ดังนั้น การถูกเพื่อนมองว่าต่างจากกลุ่ม จึงค่อนข้างจะทำให้เด็กมีความรู้สึกแยะ

3. วัยรุ่นตอนกลาง (Middle adolescence) เด็กหญิงจะมีอายุระหว่าง 15-18 ปี และเด็กชายจะอยู่ในช่วงอายุ 17-19 ปี ช่วงนี้การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายลดน้อยลง แต่จะมีการเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ มากขึ้น โดยเฉพาะทักษะทางการคิด จึงช่วยให้ความคิด ความเข้าใจเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ มีขอบเขตกว้างไกลไปอย่างรวดเร็ว วัยรุ่นในช่วงระยะนี้จะมีลักษณะของความ เป็นชายที่เด่นชัด มีบุคลิกภายนอกที่ดึงดูดความสนใจเพศตรงข้ามมากขึ้น มีความรักสวยรักงามมากขึ้น มีความรักในเพศตรงกันข้ามแต่ยังชอบอยู่ในกลุ่มเพศเดียวกัน ชอบมีบทบาทในกลุ่มสังคม ต้องการได้รับการยอมรับ มีความรู้สึกนึกคิดด้านปรัชญา และตระหนักถึงเป้าหมายด้านอาชีพ เด็กจึงพยายามทำความเข้าใจกับปัญหาและสิ่งต่างๆ มากขึ้น สนใจศึกษาค้นคว้าหาความรู้ตามความถนัดของตนเอง เพื่อนยังคงมีบทบาทที่สำคัญต่อเด็กในระยะนี้ แต่เขาจะเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น นอกจากนี้ในด้านอารมณ์ก็ยังคงรุนแรงอยู่ แต่เด็กก็เรียนรู้ที่จะพยายามควบคุมอารมณ์มาก

2. แนวคิดพัฒนาการของวัยรุ่น

เพ็ญพิไล ฤทธาคนานนท์ (2550, หน้า 181) วัยรุ่นถือว่เป็นวัยที่สำคัญของชีวิต เนื่องจากวัยนี้เป็นวัยแห่งการเชื่อมต่อระหว่างวัยเด็กและวัยผู้ใหญ่ จึงพบกับการเปลี่ยนแปลงในหลาย ๆ ด้าน ซึ่งต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ โดยทั่วไปนักจิตวิทยาแบ่งช่วงวัยรุ่นเป็น 3 ระยะ ดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นตอนต้น (early adolescence) เป็นระยะเริ่มแรกในการเข้าสู่วัยรุ่น โดยอยู่ในช่วงอายุ 12-15 ปี วัยรุ่นในช่วงนี้จะเป็นช่วงของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งทางด้านร่างกายอย่างเต็มที่และรวดเร็วมาก ทำให้ต้องปรับตัวต่อปัญหาทางร่างกาย อารมณ์ สังคม
2. วัยรุ่นตอนกลาง (middle adolescence) อยู่ในช่วงอายุ 15-18 ปี ช่วงนี้เป็นช่วงที่ผ่านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้
3. วัยรุ่นตอนปลาย (late adolescence) อยู่ในช่วงอายุ 18-25 ปี ระยะนี้เป็นช่วงสุดท้ายก่อนที่จะเข้าสู่ผู้ใหญ่

อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์ (2549, หน้า 213-216) เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์ (2550, หน้า 181) พัฒนาการของวัยรุ่นตอนต้น วัยรุ่นตอนต้นเป็นวัยระยะเริ่มต้นเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่น ซึ่งมีลักษณะ พัฒนาการที่เด่นชัดดังนี้

1. พัฒนาการทางด้านร่างกายวัยรุ่นตอนต้น อายุ 12-15 ปี นี้ เป็นระยะที่มีการพัฒนา ทางร่างกายอย่างรวดเร็วและเป็นไปในทางที่ความเจริญเติบโตถึงขีดสมบูรณ์สุด (maturation) เพื่อ ทำหน้าที่อย่างเต็มที่ โดยเด็กหญิงจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นก่อนเด็กชาย เด็กหญิงเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุ 11-13 ปี เด็กชายจะเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นเมื่ออายุ 13-15 ปี ซึ่งการเจริญเติบโต มีทั้งการเจริญเติบโต ทางด้านร่างกายภายนอกที่สังเกตเห็นได้เช่น รูปร่าง หน้าตา ลักษณะเส้นผม ส่วนสูง น้ำหนัก และ ลักษณะทางเพศ ซึ่งวัยรุ่นจะมีการเจริญเติบโตทั้งน้ำหนักและส่วนสูงอย่างรวดเร็ว โดยอัตราการ เพิ่มความสูงจะน้อยลงเมื่ออายุ 15 ปี และไม่สูงขึ้นอีก เมื่ออายุ 17-18 ปีซึ่งการเจริญเติบโตใน เด็กชายจะช้ากว่าเด็กหญิงประมาณ 2 ปี

ในด้านการเจริญเติบโตภายใน ได้แก่ การทำงานของต่อมไร้ท่อต่าง ๆ ภายในร่างกาย บางชนิด ซึ่งจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอย่างรวดเร็วและร่างกายที่ไม่ได้สัดส่วน ทำให้วัยรุ่น รู้สึกอ่อนไหวง่ายกับสัดส่วนอวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย โดยเฉพาะลักษณะทางเพศ อันเป็นลักษณะ แบ่งแยกความเป็นชายหนุ่ม และความเป็นหญิงสาวเพิ่งเริ่มเจริญเต็มที่ในวัยแรกเริ่ม เช่น เพศหญิง มีทรวงอก และเริ่มมีประจำเดือน เสียงแตกของเพศชาย การผลิตเซลล์สืบพันธุ์ของชาย เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายอย่างรวดเร็วมีผลต่อปรับตัวของวัยรุ่นช่วงนี้เป็นอย่างมาก

2. พัฒนาการทางด้านอารมณ์ ความเปลี่ยนแปลงและความเจริญเติบโตทางร่างกายทั้ง ภายในและภายนอกทำให้วัยรุ่นตอนต้น มีอารมณ์เปลี่ยนแปลงได้ง่าย ความรู้สึกสับสน อ่อนไหว อารมณ์ไม่มั่นคง มีบุคลิกภาพประจำตัวแสดงออกมา พฤติกรรมของวัยรุ่นช่วงนี้เป็นผลมาจาก อารมณ์และความรู้สึก คือ อารมณ์เป็นเสมือนแรงจูงใจที่ส่งเสริมให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมออกมา และพฤติกรรมที่แสดงออกมาจะเป็นลักษณะใดรุนแรงเพียงใดขึ้นอยู่กับความเข้มของอารมณ์ ขณะนั้น หรือเรียกว่าวัยพายุบุแคม (storm and stress) ซึ่งอารมณ์ที่เกิดขึ้นกับวัยรุ่นมีทุกประเภท เช่น อารมณ์ร้อน อารมณ์อิจฉา อารมณ์ชีวิตกังวลรัก โกรธ ชอบ เกลียด บางครั้งก็เก็บกด บางครั้งก็มีความมั่นใจสูง ความอยากรู้อยากเห็น เช่น เกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือเรื่องความ เปลี่ยนแปลงของร่างกาย ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่ของความสับสนและการมีอารมณ์รุนแรงของวัยรุ่น ตอนต้น เกิดจากช่วงเปลี่ยนแปลงของวัยอย่างรวดเร็ว เพื่อเลียนบทบาทการเป็นผู้ใหญ่ ความ

รับผิดชอบ นิสัยใจคอ ทำให้เด็กเกิดการลั้งเล ควรจะปฏิบัติตนเช่นไร และเมื่อผู้ใหญ่เห็นพฤติกรรมของวัยรุ่นช่วงนี้คิดว่าวัยรุ่นนั้นยังเด็ก จึงก่อให้เกิดความขัดแย้งระหว่างวัยรุ่นกับผู้ใหญ่ได้ง่าย อีกทั้งการปรับตัวกับเพื่อนร่วมวัย การเตรียมเลือกอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญต่อจิตใจ อารมณ์ ความต้องการของวัยรุ่น และบุคคลที่เกี่ยวข้องได้แก่ บ้าน โรงเรียน และกลุ่มเพื่อน ทำให้เด็กเกิดความสับสนได้ง่าย นอกจากนี้แล้วสภาพเศรษฐกิจและสังคม ทำให้เกิดปมด้อยและการปรับตัวที่ไม่ทันย่อมส่งผลต่ออารมณ์ของวัยรุ่น

3. พัฒนาการทางสังคมวัยรุ่นตอนต้นเริ่มมีปฏิสัมพันธ์และมีความสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกครอบครัวมากขึ้น โดยเฉพาะสังคมกลุ่มเพื่อนร่วมวัยมีความสำคัญมากสำหรับวัยรุ่นช่วงนี้ เด็กจะเลือกเข้าหาเพื่อนของตนมากกว่าพ่อแม่ การเปลี่ยนแปลงทางกายอย่างรวดเร็วเป็นแรงกระตุ้นให้เด็กรวมกลุ่ม เพราะสามารถร่วมสุขร่วมทุกข์และเข้าใจปัญหาของกันและกันดีกว่าคนต่างวัย กลุ่มเพื่อนจึงมีอิทธิพลสำหรับวัยรุ่นช่วงนี้มากไม่ว่าจะเป็นเรื่องของทัศนคติ ความสนใจ ค่านิยมและพฤติกรรมต่างๆ กลุ่มยังสนองความต้องการทางสังคมต่าง ๆ เช่น การเป็นบุคคลสำคัญ การต่อต้านผู้มีอำนาจ การหนีสภาพน่าเบื่อของบ้านการรวมเป็นกลุ่มของเด็กเป็นไปอย่างธรรมชาติไม่มีใครตั้งกฎเกณฑ์ให้ทำเช่นการรวมกลุ่มตามค่านิยมสติปัญญา ความมุ่งหวังในชีวิตฐานะเศรษฐกิจ เป็นต้น เด็กมีความสุขในการกิน เล่น เทียว นอน ทำงานกับเพื่อนร่วมวัย นอกจากนี้วัยรุ่นช่วงนี้ต้องการเลียนแบบและแสวงหาแบบอย่างเพื่อดำเนินชีวิตอย่างผู้ใหญ่ นับถือวีรบุรุษ (heroes) หรือตัวแบบ (models) ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการ บุคลิกภาพ ความใฝ่ฝันและสติปัญญา อิทธิพลของครอบครัว สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม อาจเป็นเพศเดียวกันหรือเพื่อนต่างเพศ หรือบุคคลที่สำคัญ เช่น นักกีฬาที่มีชื่อเสียง ดาราภาพยนตร์ พระสงฆ์ การสนับสนุนของกลุ่มสังคม ตัวแบบจึงมีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ความมุ่งหวังในชีวิต ค่านิยมต่าง ๆ ของวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง อย่างไรก็ตามแม้ว่ากลุ่มเพื่อนมีอิทธิพลสำหรับวัยรุ่นตอนต้น แต่วัยรุ่นช่วงนี้ยังคงพึ่งพาพ่อแม่มากกว่าระยะของวัยรุ่นช่วงอื่น ๆ

4. พัฒนาทางด้านสติปัญญาพัฒนาการทางสติปัญญาในวัยรุ่นตอนต้นเป็นไปอย่างรวดเร็วมาก วัยรุ่นสามารถเข้าใจในสิ่งที่มีความซับซ้อนมากขึ้น สมอองจะมีการเจริญเติบโตอย่างเต็มที่พัฒนาการจะเจริญถึงขีดสุดเมื่ออายุประมาณ 16 ปี แล้วค่อย ๆ ลดลงหลังจากอายุ 19-20 ปี นอกจากนี้แล้ววัยรุ่นเป็นช่วงนี้เริ่มเข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมมากขึ้น มีความคิดเห็นเป็นเหตุเป็นผล

มากขึ้น เริ่มแสวงหาอุดมคติต่าง ๆ เริ่มมีความคิดเหตุผลเชิงปรัชญาทางศาสนาเป็นวิถีชีวิตในอุดมคติเป็นต้น

ฉะนั้นการสอนในสิ่งที่เป็นอุดมคติให้แก่วัยรุ่นจะกระทำได้ง่ายกว่าวัยอื่น ๆ เนื่องจากวัยรุ่นกำลังแสวงหาจุดมุ่งหมายของชีวิต ซึ่งการสร้างอุดมคติให้วัยรุ่นจะสามารถพัฒนาสังคมในด้านต่าง ๆ ในอนาคตได้ กล่าวโดยสรุป วัยรุ่นตอนต้นมีการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการทางสติปัญญา คือมีความคิดกว้างขวาง ลึกซึ้งขึ้น เริ่มมีเป้าหมายชีวิต คิดถึงอนาคตมากขึ้น มีอุดมคติ อยากรู้ อยากเห็น แสวงหาคำตอบ โดยการเข้าใจเหตุผลและการพัฒนาความคิดต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับคุณภาพสมอง พันธุกรรม ประสบการณ์การเรียนรู้ในวัยเด็ก ตลอดจนอาศัยอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ เช่น ครอบครัว โรงเรียน สื่อมวลชน เป็นต้น

5. การพัฒนาการทางจริยธรรม ช่วงวัยรุ่นตอนต้นเด็กจะเริ่มมีความรู้สึกด้านศีลธรรม ซึ่งเกิดจากการนำการกระทำของตนเองไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานของสังคมว่าถูกต้องหรือมีคุณธรรมหรือไม่ หากมีพฤติกรรมผิดจากค่านิยมและสังคมนั้น จะรู้สึกละอายใจ เริ่มรู้จักผิดชอบชั่วดี ความยับยั้งชั่งใจ สิ่งใดควรทำไม่ควรทำ การพัฒนาจริยธรรมจะได้รับพัฒนาขึ้นเรื่อย ๆ จนถึงวัยรุ่นตอนปลาย จริยธรรมของวัยรุ่นเกิดขึ้นได้ภายใต้ขอบเขตกฎเกณฑ์ของสังคมที่บุคคลนั้นเป็นสมาชิก ซึ่งค่านิยมทางจริยธรรมของวัยรุ่นจะไม่ยั้งคงที่ แต่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงตามขอบเขตของวัยรุ่น ที่สัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ ที่แตกต่างกับ สิ่งที่วัยรุ่นเรียนรู้ค่านิยมจริยธรรมจากทางบ้าน ด้วย ซึ่งบุคคล ที่อิทธิพลในการพัฒนาจริยธรรม เกิดขึ้นจากการอบรมสั่งสอนของบิดามารดา ครู อาจารย์ หรือสังคมนรอบข้าง ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะยิ่งการอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อความรู้สึกและพฤติกรรมทางจริยธรรมของวัยรุ่น สรุปลักษณะสำคัญของวัยรุ่นตอนต้นคือ

(1) เป็นช่วงวัยของการเติบโตเป็นหนุ่มสาว การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายของวัยรุ่นช่วงนี้ เป็นสาเหตุให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านอื่น ๆ ตามมาเช่นด้านอารมณ์ สังคม สติ ปัญญา เป็นต้น

(2) มีความรู้สึกสับสนในบทบาทของตนเอง มีพฤติกรรมค่อนข้างเป็นเด็ก มักจะปฏิบัติตนเหมือนผู้ใหญ่ แต่บางครั้งไม่สามารถกระทำได้ จึงทำให้วัยรุ่นไม่แน่นอนในสถานภาพของตนเอง ทำให้วัยรุ่นเกิดปัญหาต่างๆมากมาย

(3) วัยรุ่นตอนต้นมีอารมณ์ไม่มั่นคงและมีการแสดงออกไม่คงที่ในลักษณะอารมณ์รุนแรง

(4) วัยรุ่นตอนต้นเป็นช่วงระยะเวลาในการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทำให้วัยรุ่นพยายามแสดงความรู้สึกและทัศนคติของตนต่อบิดามารดา และครู ซึ่งแสดงออกทางพฤติกรรมเพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่นและแสวงหาเอกลักษณ์ เพื่อพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง

พฤติกรรมวัยรุ่น วัยรุ่นเป็นวัยที่มีโอกาสเกิดพฤติกรรมเบี่ยงเบนได้ง่ายมากที่สุด พฤติกรรมเบี่ยงเบนของวัยรุ่นมีตั้งแต่ความเบี่ยงเบนระดับน้อย ๆ เช่น ดื้อรั้น ก้าวร้าว จนกระทั่งพฤติกรรมเบี่ยงเบนระดับสูง เช่น การกระทำ ผิดของเด็กและเยาวชน

(สุชา จันทน์หอม, ม.ป.ป. : 73) สรุปพฤติกรรมวัยรุ่น เนื่องมาจากความต้องการ 3 ประการ ได้แก่

1. ความต้องการทางกาย หรือความต้องการทางสรีระ ได้แก่ ความต้องการขั้นพื้นฐานของชีวิต เช่น ความต้องการอาหารเพื่อบรรเทาความหิวกระหายความต้องการขับถ่ายของเสีย แต่ถ้าเขาไม่ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจ ก็จะแสดงพฤติกรรมออกมาเพื่อให้ได้สิ่งที่อยากได้อยู่
2. ความต้องการทางสังคม เพราะว่ามันมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องอยู่รวมกันเป็นสังคมแต่ละอย่างเป็นเหตุให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ
3. ความต้องการทางใจ เป็นความต้องการที่เกิดความคิดมั่นใจว่าตนจะมีชีวิตอยู่รอดได้แล้ว ซึ่งเป็นผลมาจากความคิดหรือเป็นพฤติกรรมการเรียนรู้ ได้แก่ การต้องการความรัก ความมั่นคงปลอดภัย ความยกย่องนับถือ ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของหมู่คณะ และความต้องการเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเองความต้องการของวัยรุ่น

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม (2551 : 123-125) วัยรุ่นมีความต้องการทางด้านจิตใจหรือความต้องการด้านอารมณ์ ความต้องการทางกาย และความต้องการทางสังคมแตกต่างไปจากเด็กเล็กและผู้ใหญ่ ความต้องการที่สำคัญดังที่กล่าวไว้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการอยากรู้ อยากเห็น
2. ความต้องการความรัก
3. ความต้องการความปลอดภัย
4. ความต้องการเป็นที่ยอมรับในสังคม
5. ความต้องการได้รับอิสระ

6. ความต้องการที่จะหาเลี้ยงตนเอง

7. ความต้องการปรัชญาชีวิตที่น่าพอใจ

ความต้องการต่าง ๆ เหล่านี้เป็นแรงจูงใจที่นำไปสู่การกระทำ หรือพฤติกรรมต่าง ๆ ทั้งในทางที่สังคมยอมรับหรือไปสู่พฤติกรรมเบี่ยงเบนที่สังคมไม่ยอมรับ

ความสนใจของวัยรุ่น

ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม (2551) วัยรุ่นมีความสนใจสิ่งต่าง ๆ รอบตัวจะมีมาก

โดยเฉพาะกิจกรรมเป็นกลุ่มเพื่อนที่เป็นการสร้างประสบการณ์และบังเกิดผลดีด้านการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ซึ่งได้กล่าวถึงความสนใจของวัยรุ่นไว้ดังนี้

1. สนใจเรื่องสุขภาพ
2. สนใจเรื่องเพศ
3. สนใจการเลือกอาชีพ
4. สนใจสนทนาการ
5. สนใจค้นคว้า
6. สนใจสร้างนิสัยการเรียนดี
7. สนใจเรื่องคุณสมบัติส่วนตัว
8. สนใจเรื่องปรัชญาชีวิต

จากลักษณะความต้องการและความสนใจของวัยรุ่นที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่าวัยรุ่นเป็นระยะของการมีสภาพหลักการเหตุผล เขาต้องการให้ผู้ใหญ่มีหลักการเช่นเดียวกับเขาในบางครั้ง ความคิด ความปรารถนาที่จะให้ผู้ที่เรารักและสนใจ เป็นเช่นที่เขาปรารถนา วัยรุ่นจะแสดงออกในลักษณะก้าวร้าว ดึงดัน ประชดประชันต่าง ๆ จนกลายเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบน เช่น วัยรุ่นต้องการอยู่ในครอบครัวอบอุ่น รักปรองดองกัน ถ้าพ่อแม่มีปากเสียงกันจะเห็นว่าวัยรุ่นจะมีปฏิริยาความรู้สึกได้ตอบรุนแรง เป็นการแสดงให้เห็นถึงการถูกขัดขวางความคิด ปรารถนาของวัยรุ่นชัดเจนและแสดงปฏิริยาต่อต้าน ถ้าผู้ใหญ่ไม่เข้าใจ ใช้การบีบบังคับโดยไร้เหตุผล ยิ่งทำให้วัยรุ่นเกิดความคับข้องใจมากขึ้น จึงแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนออกมา เช่น หนีไปมั่วสุมกับเพื่อน ชอบเที่ยวไม่ยอมกลับบ้าน ส่งผลให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา

พฤติกรรมที่เป็นปัญหา

ฉวีวรรณ สุขพันธ์โพธาราม (2551) พฤติกรรมที่เป็นปัญหาของวัยรุ่นจะมาจาก 6 ปัจจัย
ดังที่กล่าวไว้ดังนี้

1. เกิดจากตัวเด็กเอง คือ สภาพทางร่างกายและปัญหาส่วนตัว อาจจะมาจกสาเหตุ

ดังนี้

1.1 อาหาร การขาดอาหาร ได้อาหารไม่เพียงพอ

1.2 ปัญหาโรคทางกายเฉพาะตัว

1.3 ความพิการหรือความบกพร่องของบุคลิกภาพ

1.4 เด็กที่มีปัญหาพัฒนาการทางบุคลิกภาพ มีวุฒิภาวะต่ำ มีปัญหาทางการ

ปรับตัว

1.5 ความกดดันและผิดปกติของอารมณ์เพศ

2. เกิดจากความบีบคั้นทางใจ นับจากสภาพแวดล้อมใกล้ชิด คือ ครอบครัวและภาวะ
สังคมรอบตัวที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

2.1 สภาพครอบครัวยุ่งเหยิง พ่อแม่ไม่ปรองดองกัน ทะเลาะเบาะแว้งกัน

2.2 ครอบครัวแตกแยก พ่อแม่แยกทางกัน เด็กไม่อาจหาที่พึ่งยึดเป็นแบบแผนได้

2.3 ความบีบคั้นที่ได้รับมีมากมาย นับจากพ่อแม่ไม่มีเวลาสนใจ เอาใจใส่ลูกเด็ก

ว่าเหว

3. สภาพแวดล้อมที่เด็กได้รับ เช่น สภาพที่ตั้งของบ้าน โรงเรียน เด็กขาดตัวอย่าง และการ
ชักนำ ไปในทางเสื่อมเสียเป็นส่วนใหญ่

4. กลุ่มเพื่อน การทำ ตามค่านิยมกลุ่มในทางที่ผิด เป็นสาเหตุสำคัญของการกระทำ ผิด
ของวัยรุ่นได้มาก

5. สภาพเศรษฐกิจ ภาวะเศรษฐกิจในครอบครัวและชุมชนที่ทรุดโทรม เป็นเหตุใหญ่ที่สุด
ของคดีอาชญากรวัยรุ่น

6. สื่อมวลชน หนังสือต่าง ๆ ที่มีจำ หน่ายมากมายไม่ได้รับการควบคุมอย่างจริงจัง

สาเหตุการทำความผิดของเยาวชนเป็นเรื่องที่ต้องพิจารณาดูเรื่องราวและ สาเหตุอย่าง
กว้างขวาง ครอบคลุมไปในทุก ๆ ด้าน ด้านที่เกี่ยวข้องกับการดำรงชีวิตของเยาวชนแต่ละ คนและ
พัฒนาการในทุก ๆ ด้าน จึงจะสรุปและหาแนวทางแก้ไข และป้องกันให้เหมาะสมกับการกระทำ

ผิด ซึ่งเป็นเรื่องที่ต้องร่วมมือกันทุกฝ่าย ทุกองค์กรนับแต่ครอบครัวและสิ่งแวดล้อมทั้งฝ่ายรัฐและเอกชน

3. แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ

พนวดี จันทรา (2551, หน้า 23) กล่าวว่า พฤติกรรม หมายถึง การกระทำอันเกิดจากการกระตุ้นหรือถูกจูงใจจากสิ่งเร้าต่างๆ การกระทำหรือพฤติกรรมเหล่านี้เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้ใช้กระบวนการ กลั่นกรอง ตกแต่งและตั้งใจที่จะกระทำให้เกิดขึ้นเพื่อให้ผู้อื่นได้สัมผัสและรับรู้ ทั้งนี้เราจะได้เห็นว่ามีพฤติกรรมจำนวนมากแม้จะกระทำด้วยสาเหตุและจุดมุ่งหมายเดียวกัน แต่ลักษณะท่าทางอาการอาจแตกต่างกันเมื่อบุคคล เวลา สถานที่ หรือสถานการณ์เปลี่ยนไป ความแตกต่างที่เกิดขึ้นเป็นเพราะการกระทำในแต่ละครั้งของบุคคลที่มีสภาพร่างกายปกติ ล้วนแล้วแต่ต้องผ่านกระบวนการการคิดและการตัดสินใจ อันประกอบด้วยอารมณ์และความรู้สึกของผู้กระทำ พฤติกรรมนั้นๆจึงทำให้พฤติกรรมของแต่ละคนเปลี่ยนแปลงหรือปรับเปลี่ยนไปตามเรื่องที่เกี่ยวข้อง ด้วยเหตุผลของพฤติกรรมในแต่ละครั้งเกิดจากกระบวนการนั้นๆ ประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ ส่วนการแสดงออกหรือกิริยาท่าทาง ส่วนการคิดเกี่ยวกับกิริยา และส่งความรู้สึกที่มีอยู่ในขณะนั้น

ดวงหทัย นุ่มนวน (2552, หน้า 23) พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง สิ่งที่คุณแสดงออกมาต่อตนเองหรือต่อคนอื่นได้ พฤติกรรมทางเพศนั้นเป็นผลผลิตทางสังคม ในเรื่องของความสัมพันธ์ระหว่างเพศ ซึ่งถูกปลูกฝังให้กับสมาชิกทางสังคม โดยผ่านทางครอบครัว โรงเรียน ชุมชน ตลอดจนสื่อมวลชน

ภัทรธรา ผลงาม (2550, หน้า 15-17) กล่าวถึง พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น นับว่าเป็นตัวแปรแทรกซ้อนที่เกิดขึ้นระหว่างโครงสร้างทางสังคมกับภาวะการณ์การเจริญพันธ์ ปรัชญาการณของการตั้งครอบครัว การทำแท้ง การคลอดและอัตราการเกิด นับว่าเป็นผลสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ในช่วงวัยรุ่นกระบวนการพัฒนาสัมพันธ์ภาพทางเพศกับใครคนใดคนหนึ่งก็ตาม จะเริ่มต้นตั้งแต่ความสนใจ ความรัก ในฐานะที่เป็นมนุษย์เป็นสัตว์ชั้นสูง การสร้างความคงไว้ซึ่งขอบเขตของความรัก ความผูกพันขึ้นอยู่กับการติดต่อสื่อสารโดยกรรมวิธีต่างๆ ได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับความรักและพฤติกรรมของมนุษย์ พบว่าการมีเพศสัมพันธ์ของมนุษย์ไม่ได้ขึ้นอยู่กับสัญชาตญาณเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการพัฒนาตามขั้นตอนเกิดจากกลไกทางด้านสมองและปฏิสัมพันธ์ที่เกี่ยวข้องกับความใกล้ชิด อย่างไรก็ตามความรักก็มี

หลายรูปแบบ อาทิเช่น การลุ่มหลง ความใคร่ การมุ่งให้มีคู่ครองของชีวิต ฯลฯ และในบางกรณี ความรักการแต่งงานก็ไม่ได้ไปด้วยกัน

กนกพร มณฑิยประเสริฐ (2553). พฤติกรรมทางเพศ หมายถึง การกระทำ หรือ การปฏิบัติตนที่เกี่ยวเนื่องกับเรื่องเพศโดยครอบคลุมทั้งพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก คือ พฤติกรรมที่สามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า เมื่อพิจารณาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพล ต่อพฤติกรรมทางเพศ จะสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ปัจจัย คือ ครอบครัว เพื่อน สังคม และ วัฒนธรรม

1. อิทธิพลของครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันแห่งแรกที่อบรมทางด้านจิตใจและปลูกฝังพฤติกรรมสุขภาพให้แก่เด็ก ครอบครัวจึงมี อิทธิพลต่อพฤติกรรมต่างๆรวมทั้งพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นด้วย

2. อิทธิพลของเพื่อน การคบเพื่อนมีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตของวัยรุ่นเพราะเพื่อนจะมีอิทธิพลในเรื่องความคิดความเชื่อตลอดจนให้คำปรึกษา หรือแนะนำในเรื่องต่างๆรวมทั้งพฤติกรรมทางเพศ และอาจชักจูงไปในทาง ที่ดีและไม่ดี ดังนั้นการเลือกคบ เพื่อนที่ดีจะช่วยแนะนำเรื่องพฤติกรรมทางเพศในทางที่เหมาะสม

3. อิทธิพลของสังคม อิทธิพลของสังคมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ มีดังนี้

1) สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางสังคมไทยปัจจุบันมีความเหลื่อมล้ำและช่องว่างทางฐานะทางเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้นนับตั้งแต่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในประเทศไทย ทำให้มีภาวะคนตกงานช่องว่างระหว่างหารายได้ที่ได้รับระหว่างคนรวยและคนจนมีมากขึ้นการประกอบอาชีพบางอย่างจึงก่อให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่เสีย

2) สื่อมวลชน สื่อมวลชนมีอิทธิพลต่อกระแสแนวคิดและทัศนคติทางความเคลื่อนไหวในสังคม การเสนอข่าวเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในทางที่เสื่อมเสีย เช่น การถูกข่มขืนที่ลงภาพผู้ที่ตกเป็นเหยื่ออย่างชัดเจน พร้อมบอกรายละเอียด ต่างๆของการกระทำ

3) อิทธิพลของวัฒนธรรม วัฒนธรรมหมายถึงวิธีการดำเนินชีวิตที่คนสร้างขึ้นและปฏิบัติสืบทอดกันมา โดยการถ่ายทอดไปสู่สมาชิก รุ่นต่อไป วัฒนธรรมจึงเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่สังคมสร้างขึ้นเพื่อช่วยให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตอยู่ร่วมกัน ในสังคมโดยมีความเชื่อทางศาสนาเป็นส่วนประกอบที่สำคัญมากของวัฒนธรรมในแต่ละสังคม

3.1 วัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ

นุชนานู (2554) กล่าวว่า อิทธิพลต่างๆที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ ได้แก่

1. อิทธิพลจากครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูกซึ่งเป็นสถาบันแรกที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับ ความรู้ต่างๆจากพ่อแม่และบุคคลในครอบครัวถ้าครอบครัวใดที่พ่อแม่และ บุคคลในครอบครัวมีการศึกษาและ ถ่ายทอดสิ่งที่ดีมีคุณค่ากับเด็ก เด็กก็จะได้รับการซึมซับสิ่งที่ดีมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่เด็กที่เกิดในครอบครัวที่เป็นแบบอย่างในทาง ตรงข้าม เช่น พ่อ แม่ หรือบุคคลในครอบครัวมีการศึกษาน้อย ยากจน พ่อแม่มีพฤติกรรม ที่ไม่ถูกต้อง เช่น พุดจาหยาบค้าย ไม่สุภาพ และมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมเด็กก็จะ ซึมซับเอาพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้องนั้นมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง

2. อิทธิพลจากเพื่อน เพื่อนเป็นคนที่ชอบพอรักใคร่ของเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกัน หรือใกล้เคียงกันมีรสนิยมและสนใจเรื่องต่างๆ เหมือนกันเพื่อนจึงมีอิทธิพลอย่างมากทั้งทางดี และ ไม่ดีเด็กที่รู้จักคบเพื่อน ที่ดีมาจากครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีเด็กก็จะ ได้เพื่อนที่ดีชักชวนกันทำกิจกรรมที่ดีมีประโยชน์ เช่น รักเรียน ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในกรอบระเบียบที่ดีของสังคม

3. อิทธิพลจากสังคม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ที่มีอิทธิพลมาจากสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วจนทำให้คนในสังคมแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งเกิดจาก วิถีชีวิตทางเศรษฐกิจทำให้มีสถาน ภาพทางสังคม เปลี่ยนไป และกลุ่มที่ตามยุคสมัยจนเกินไปและ นำความทันสมัยในทางที่ผิด โดยการเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทาง เพศและพฤติกรรมผิดๆจากสิ่งที่ทันสมัยเช่น จากสื่อสิ่งพิมพ์สื่อโทรทัศน์และอินเตอร์เน็ตมากจนเกินไป จึงทำให้เกิดปัญหาในปัจุบัน

3.2 พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

3.2.1. การเจริญเติบโตและพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่น

สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร (2552 : 35-46) ประทุม เป้นสุวรรณ(2553 : 11-13) สุชา จันทรโสม (2551 : 38-47 อ้างถึงใน วัฒนา สารชะวินู, 2550 : 11-15) ได้กล่าวอย่างสอดคล้องกันว่า การเจริญเติบโตของมนุษย์ตั้งแต่เด็กเป็นการเจริญเติบโตทางด้านร่างกาย ซึ่งเป็นไปตามธรรมชาติของแต่ละวัย ซึ่งเป็นผลมาจากพันธุกรรม สิ่งแวดล้อมและการเลี้ยงดู วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายอย่างรวดเร็ว (Growth Spiti)โดยเฉพาะมีการ

เปลี่ยนแปลง ของร่างกายในด้านเพศ ทั้งเพศหญิงและเพศชายมีลักษณะเฉพาะซึ่งมีผลต่อสภาพจิตใจและการปรับตัวของวัยรุ่นเป็นอย่างยิ่ง การพัฒนาการทางเพศเป็นส่วนหนึ่งของการเจริญเติบโต พัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ พัฒนาการทางเพศเป็นผลมาจากการเจริญเติบโต เกี่ยวกับสรีระ ในส่วนของเพศ เกิดแรงผลักดันให้กระทำบทบาททางเพศ ตั้งแต่วัยทารก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่ และวัยชรา

(สุชาติ โสมประยูรและ วรณี โสมประยูร) (2552 : 35-46) กล่าวว่า วัยที่พฤติกรรมทางเพศมีบทบาท มีอิทธิพลให้เกิดแรงขับทางเพศอย่างรุนแรง ได้แก่ วัยรุ่น ทั้งนี้เพราะเป็นวัยที่มีอารมณ์รุนแรงเป็นตัวเสริม ซึ่งพรอยด์เน้นเสมอว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของคน อารมณ์ที่เกิดขึ้น ความคิดหรือคำพูดที่กล่าวออกไปนั้น จะโดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจก็ล้วนมีที่มาทั้งสิ้น ที่มาของอารมณ์ ความคิด บุคลิกภาพ เหล่านี้ได้มาจากการพัฒนาเป็นลำดับขั้นตั้งแต่วัยเด็กค่อย ๆ เรียนรู้ที่จะอยู่ในโลกนี้ ปรับตัวเข้ากับคนอื่นมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคนอื่น โดยในเวลาเดียวกันก็มีความต้องการของตนเองอยู่ด้วย ถ้าขัดกับคนอื่นก็หาทางปรับตัวให้ได้ คนจะต้องพยายามหาสิ่งที่มาตอบสนองความต้องการขั้นมูลฐานตามธรรมชาติอยู่เสมอ นับตั้งแต่แรกเกิด (พรอยด์เชื่อว่าประสบการณ์ที่เด็กประสบในแต่ละขั้นของการพัฒนาจะมีผลต่อลักษณะของเขาที่จะเจริญเติบโตต่อไปตลอดชีวิตในด้านพัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นนั้น พรอยด์เชื่อว่าบุคลิกภาพและพัฒนาการทางการรับรู้เรื่องเพศ ได้ก่อรูปขึ้นแล้วตั้งแต่ระยะพัฒนาการขั้นที่ 3 คือ วัยก่อนเข้าเรียน (Phallic Stage) การพัฒนาขั้นวัยรุ่นเป็นเพียงการพัฒนาเพิ่มขึ้นจากขั้นต้นเท่านั้น คือ เด็กเปลี่ยนความคิดไปสู่ความรู้สึกที่เป็นผู้ใหญ่มากขึ้น ความต้องการเลียนแบบ (Identity) พ่อแม่ ตลอดจนความเชื่อค่านิยมต่าง ๆ ของพ่อแม่ก็ซึมซาบเข้าสู่จิตใจเด็กมากขึ้นทุกทีจนกลายเป็นส่วนหนึ่งของตัวเด็กไปช่วยในการปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้ ไม่ให้กระวนกระวายใจมากเกินไป ให้ความรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าของตนเอง เปลี่ยนแปลงพลังงานในการหาความสุข ความพอใจให้แปรสภาพไปในทางสร้างสรรค์และเป็นที่ยอมรับของสังคม การอบรมเลี้ยงดูของพ่อแม่หรือผู้ปกครองนับว่ามีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโต ทั้งทางด้านร่างกายและด้านจิตใจของคนเราเป็นอย่างยิ่ง ในปัจจุบันเชื่อกันว่าการอบรมเลี้ยงดูในวัยเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการให้เด็กได้อยู่ในบรรยากาศ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม จะช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาการในทุก ๆ ทาง รวมทั้งทางเพศด้วย นั้นย่อมมีอิทธิพลมากต่อการทำให้เด็กเจริญเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สามารถเผชิญกับโลกภายนอกด้วย

ตนเองอย่างมั่นใจและมีบุคลิกภาพพร้อมที่จะปรับตัวให้เข้ากับวัฒนธรรมต่าง ๆ ในสังคมได้อย่างฉลาด

ประทุม เป็นสุวรรณ(2553 : 11-13) กล่าวว่า พัฒนาการทางเพศของวัยรุ่นจะแบ่งเป็นสามช่วง ดังนี้

ช่วงแรกคือ วัยรุ่นตอนต้น (อายุ 10-15 ปี) ระยะนี้มีความสัมพันธ์กับสังคม วัฒนธรรม และชีววิทยาของร่างกาย เด็กจะเข้าสู่วัยแตกหนุ่ม แตกสาว และมีการพัฒนาทางร่างกายเกิดขึ้น นอกจากลักษณะทางเพศที่เกิดขึ้น เช่นผู้ชายจะเริ่มมีหนวดเครา เสียงห้าว ร่างกายสูงใหญ่ และมีขนที่รักแร้และหัวหน่าว เป็นต้นพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงของร่างกายและอวัยวะเพศทั้งภายนอกและภายในก็มีความรู้สึกตื่นตัวทางเพศเกิดขึ้นรุนแรงกว่าวัยอื่น เนื่องจากมีระดับฮอร์โมนทางเพศสูงขึ้น ประกอบกับความเข้าใจในลักษณะทางเพศซึ่งผิดไปจากเดิมของตนเอง ร่วมกับแรงจูงใจจากการได้เห็น ได้ยิน ได้ฟังและได้สัมผัสในเรื่องนี้จากสังคมภายนอก ซึ่งรวมทั้งสื่อสารมวลชนมากขึ้น จึงมีอำนาจผลักดันให้เกิดความสนใจ อยากระบายความรู้สึกกดดันและอยากทดลองหาประสบการณ์ด้วยตนเองซึ่งจำเป็นต้องเรียนรู้วิธีหาทางออกและควบคุมอย่างเหมาะสมเป็นที่ยอมรับของสังคมและไม่ขัดหลักศีลธรรม โดยให้เกิดความพอใจในเพศของตนเองและมีการพัฒนาเกี่ยวกับหน้าที่ทางเพศในตัวคน ๆ นั้นด้วย ซึ่งการพัฒนาทางด้านเพศของแต่ละเพศก็แตกต่างกันมาก การพัฒนาที่สำคัญของเด็กผู้ชาย คือการสามารถหลั่งน้ำกามได้ และสิ่งนี้มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับความสุขทางเพศของเขาภายในเวลา 2 ปีของระยะแตกหนุ่ม เด็กผู้ชายส่วนใหญ่จะมีประสบการณ์เกี่ยวกับความสุขสุดยอดทางเพศ และประสบการณ์นี้ทำให้เกิดการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองซึ่งจะเกิดบ่อยและสม่ำเสมอในวัยนี้จนถึงปลายวัยรุ่น นอกจากการสำเร็จความใคร่ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ทำตามลำพังไม่เกี่ยวข้องกับผู้ใดในสังคม เขายังอาจมีกิจกรรมทางเพศกับเพศตรงข้ามด้วยทั้ง ๆ ที่เขายังเกี่ยวข้องกับเพศเดียวกันอย่างมาก ซึ่งผู้ทำเองก็อาจเกิดความรู้สึกผิด (Guilt Feeling) ทำให้เกิดความไม่สบายใจ รู้สึกกังวล แต่ในเวลาเดียวกันก็ไม่อาจหักห้ามความรู้สึกได้ ยิ่งถ้าได้รับการอบรมมาด้วยทัศนคติว่าเรื่องเพศเป็นเรื่องที่น่าละอายหรือเป็นบาปก็ยิ่งมีความรู้สึกละอายใจมากขึ้น อาจข่มใจไม่กระทำดังกล่าว แต่ทดแทนความรู้สึกพอใจทางอารมณ์ โดยการคิดฝันขณะตื่น (Day Dream) นอกเหนือจากความรู้สึกตื่นตัวในทางเพศขณะหลับจริง ๆ (Nocturnal Emission) ซึ่งเป็นภาพปกติในวัยนี้ ถ้าหมกมุ่นคิดฝันกลางวันในเรื่องนี้มากเกินไปก็ทำให้เกิดผลเสียต่อ การเรียนและสังคมได้ สำหรับผู้หญิงการพัฒนาที่สำคัญ คือ การมีประจำเดือน

แต่เป็นสิ่งที่เด็กผู้หญิงไม่ชอบการที่เลือดออกมาเป็นระยะ ๆ ทำให้ความขឹងใจเกี่ยวกับบวชวัยวะเพศของตนเองมีมากขึ้น ทั้งยังเป็นเครื่องบอกว่าเขาจะตั้งครรรภ์ได้ถ้ามีการร่วมเพศ เพราะฉะนั้นเด็กผู้หญิงส่วนใหญ่ในวัยนี้ จะหลีกเลี่ยงการสำรวจวัยวะเพศของตนเอง และสำเร็จความใคร่จนถึงจุดสุดยอดน้อยมาก หรืออาจกระทำโดยบังเอิญเพียงครั้งเดียวไม่บ่อยหรือสม่ำเสมอเหมือนผู้ชาย แต่อย่างไรก็ตาม สังคมของเขาก็เหมือนเด็กผู้ชาย คือ สมาคมในหมู่เพื่อนเพศเดียวกัน

ช่วงที่สองคือ วัยรุ่นตอนกลาง (อายุ 16-18 ปี) เป็นระยะที่มีการพัฒนาความเป็นตัวของตัวเอง และพยายามจะออกจากปกครองของผู้ใหญ่ เป็นระยะที่ทั้ง 2 เพศมีความใกล้ชิดกันในด้านสังคมมากขึ้น เช่น มีการเรียนร่วมกันในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัยสำหรับผู้ชายการสำเร็จความใคร่ด้วยตนเองก็ยังมีอยู่ และรักร่วมเพศก็ยังเห็นได้ชัดเจนในคนทุกระดับสังคมกิจกรรมทางเพศส่วนใหญ่ของเด็กหนุ่มในวัยนี้ คือ การกอดจูบลูบคลำกันมากกว่าจะมีการร่วมเพศ ยกเว้นในคนที่มีความสนใจในด้านนี้มากหรือมีนัดระหว่างชายหญิงบ่อย แต่ความสัมพันธ์จะเป็นไปไม่นานและมักจะไม่ดำเนินไปถึงขั้นแต่งงานกันเพราะเขายังมีความคิดว่าผู้หญิงที่มีการร่วมเพศก่อนแต่งงานไม่ใช่ผู้หญิงที่ดี การร่วมเพศครั้งแรกของเด็กหนุ่มวัยนี้มักจะร่วมกับหญิงบริการทางเพศ จากการศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ พบว่า ในปัจจุบันเด็กสาววัยนี้มีประสบการณ์ทางเพศสูงขึ้นเช่นเดียวกับในเด็กหนุ่ม การที่หนุ่มสาวในวัยนี้มีความสัมพันธ์ทางเพศกับเพศตรงข้ามจะทำให้เกิดความขัดแย้งภายในจิตใจ ปัญหานี้มีความสัมพันธ์สำหรับเด็กสาวมากกว่าเด็กหนุ่ม เพราะพ่อแม่จะเคร่งครัดในเรื่องนี้มากกว่า ตัวเด็กเองก็รู้สึกสับสนว่าเขาควรวางตัวอย่างไร เพราะในขณะที่ร่างกายกำลังอยู่ในวัยสวยงามและดึงดูดใจเพศตรงข้ามยังทำให้เขาเห็นห่างจากพ่อแม่และเพื่อนเพศเดียวกัน ซึ่งเขายังพอใจจะมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันต่อไปอีกด้วย สำหรับเด็กผู้ชายปัญหาเหล่านี้ดูจะมีความสำคัญน้อย เพราะทางครอบครัวมักให้เสรีภาพในเรื่องเพศมากกว่าเด็กผู้หญิง และลักษณะอารมณ์ของเด็กผู้ชายก็หนักแน่นกว่าเด็กผู้หญิงอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม เด็กหนุ่มบางคนก็อาจถูกผลักดันให้มีกิจกรรมทางเพศมากเกินไปจากครอบครัวหรือเพื่อน โดยเฉพาะถ้าเขามีอายุมากกว่าเพื่อนในกลุ่ม เนื่องจากวัยรุ่นชายมีความตื่นตัวทางเพศง่าย อารมณ์เพศสูงสุดในช่วง 17-18 ปี จึงมีความเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนและอาจนำไปสู่โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

ช่วงที่สามคือ วัยรุ่นตอนปลาย (อายุ 20-24 ปี) เป็นวัยที่เข้าสู่วัยผู้ใหญ่ ผ่านวัยรุ่นมาแล้ว 2 ระยะ พัฒนาการทางเพศคงที่แล้ว ทำให้วัยนี้อารมณ์เย็นลง มีการคบเพื่อนต่างเพศ มีความรัก มีความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับเพศตรงข้าม และมีเพศสัมพันธ์

วรรณภา กวีระตระกูล (2550: 30-31) กล่าวถึง เนื่องจากวัยรุ่น เป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจตลอดจนความต้องการทางเพศ ตามแนวคิดเดิม ที่มองว่าเป็นเรื่องทางกายภาพที่เกี่ยวกับความต้องการทางเพศเท่านั้น ต่อมามีความเชื่อว่าพฤติกรรมทางเพศ เป็นผลสืบเนื่องจากปัจจัยหลายประการที่มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน และเป็นส่วนที่ทำให้พฤติกรรมทางเพศแตกต่างกันออกไปซึ่งการที่วัยรุ่นคนใด แสดงออกทางเพศแบบใด นั้น นอกจากอิทธิพลการเลี้ยงดูของครอบครัวแล้วขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมของสังคม ความเชื่ออำนาจในด้านเศรษฐกิจ และสังคมของวัยรุ่น รวมทั้งสภาพแวดล้อมที่วัยรุ่นได้อาศัยอยู่ เป็นสิ่งที่กำหนดพฤติกรรมทางเพศอันเหมาะสม ตลอดจนเป็นหลักเกณฑ์มาตรฐานที่จะวัดว่าพฤติกรรมใดถูก หรือผิด ควรทำตามหรือไม่ กล่าวได้ว่าพฤติกรรมทางเพศ หมายถึงพฤติกรรมที่ดึงดูดความสนใจจากเพื่อนต่างเพศการคบเพื่อนต่างเพศ การออกเที่ยวกับเพื่อนต่างเพศ การยินยอมให้ถูกเนื้อต้องตัวระหว่างเพื่อนต่างเพศ และการยินยอมให้มีเพศสัมพันธ์ ระหว่างเพื่อนต่างเพศ ที่เห็นได้ชัด คือ พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นที่เพิ่มขึ้น รูปแบบของพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น สามารถแบ่งแยกได้เป็น 3 แบบกว้าง ๆ คือ

1. การมีประสบการณ์ทางเพศเร็วและการแต่งงานช้า พบส่วนใหญ่ในประเทศที่พัฒนาแล้ว และพบในประเทศที่กำลังพัฒนาบางประเทศเช่นกัน โดยลักษณะเด่นที่แสดงออกมาจากความพร้อมของประสบการณ์ทางเพศในวัยรุ่นตอนกลางจนถึงตอนปลาย คือ มีการคุมกำเนิดต่ำ, การตั้งครรรภ์นอกสมรสที่ไม่พึงปรารถนาสูง, มีอัตราการทำแท้งที่สูง, แต่งงานช้า, ภาวะเจริญพันธุ์ต่ำ และพบอัตราการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูง

2. การแต่งงานและการเลี้ยงดูบุตรเร็ว เกือบทั้งหมดตรงข้ามกับรูปแบบแรกโดยลักษณะเด่นพื้นฐาน คือ การแต่งงานที่อายุใกล้เคียงกับการเริ่มมีระดู และการมีเลี้ยงดูบุตรเร็วและบ่อยขึ้น กิจกรรมทางเพศก่อนสมรสเป็นสิ่งที่ไม่ปกติ ทำให้เกิดการตั้งครรรภ์และการคลอดบุตรก่อนสมรส การทำแท้งโดยผิดกฎหมายและไม่ปลอดภัย ในบางพื้นที่มีการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์สูง

และจะประสบปัญหาภาวะมีบุตรยากตามมาภายหลังเพราะการดูแลสุขภาพไม่ถูกต้องและเพียงพอ

3. ระยะหัวเลี้ยวหัวต่อ พบเป็นพิเศษในชุมชนเมือง ในการถ่ายทอดทางสังคมเข้าสู่ระหว่างรูปแบบที่ 1 และที่ 2 โอกาสทางเพศเช่นเดียวกับโอกาสทางการศึกษาที่ขยายตัวมากขึ้นสำหรับวัยรุ่น โดยเฉพาะวัยรุ่นหญิง รูปแบบเกี่ยวกับเพศและการเจริญพันธุ์มีการลอกเลียนแบบและบางอย่างผสมผสานกันการเหนียวรั้งทางประเพณียังคงปรากฏอยู่ แต่มีประสิทธิผลน้อยกว่าในอดีตที่ผ่านมา อายุแรกสมรสมากขึ้นและมีเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ก่อนสมรสในหมู่วัยรุ่นที่เพิ่มขึ้น ทำให้มีการเลือกทางออกด้วยการทำแท้งเพิ่มขึ้น ความเชื่อมั่นต่อการคุมกำเนิดกำลังเพิ่มขึ้น ซึ่งพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทยกำลังอยู่ในระยะนี้พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นเป็นพฤติกรรมที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง เพราะวัยรุ่นเป็นวัยที่มีพัฒนาการทางด้านร่างกายและจิตใจ อารมณ์และสังคม รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้วัยรุ่น มีความสนใจในเรื่องเพศ อยากหาประสบการณ์ใหม่ให้กับชีวิต โดยเฉพาะประสบการณ์ทางเพศ ประกอบกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันมีสิ่งช่วยในเรื่องเพศมากขึ้น เช่น หนังสือ ภาพยนตร์ วีดีโอ อินเทอร์เน็ต ที่มีการเผยแพร่ข่าวสารในเรื่องเพศไม่เหมาะสมและสถานเริงรมย์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นอย่างมากมาย นอกจากนี้ผลจากการพัฒนาประเทศ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่อระบบครอบครัว ความผูกพันใกล้ชิดของสมาชิกในครอบครัวลดน้อยลงกว่าในอดีต พ่อ แม่ มีเวลาอยู่กับลูกน้อยลง นักเรียนบางคนต้องเดินทางจากต่างจังหวัด เข้ามาอยู่ในหอพัก โดยไม่มีผู้ปกครองดูแลตลอดจนอิทธิพลจากวัฒนธรรมทางตะวันตกที่เผยแพร่เข้ามาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการเปิดเผยในเรื่องเพศ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้เป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้เกิดพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสมในวัยรุ่น

3.3 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของวัยรุ่น

การเกิดพฤติกรรมของมนุษย์นั้นเป็นเรื่องสลับซับซ้อน โดยเฉพาะวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งการเกิดพฤติกรรมนั้นย่อมมีปัจจัยต่างๆ เข้ามาเกี่ยวข้องมากมาย ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเกิดพฤติกรรมของวัยรุ่นตามรายละเอียด ได้แก่ (ประภาเพ็ญ สุวรรณ, 2552 : 173 – 185. สมจิตต์ สุวรรณทัศน์, 2551 :274 – 280)

1) ปัจจัยด้านพันธุกรรม หมายถึง การถ่ายทอดลักษณะต่างๆจากบรรพบุรุษสู่บุตรหลาน ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกันทางด้านร่างกายและสติปัญญา ส่งผลให้มีพฤติกรรมด้านต่าง ๆ แตกต่างกันไป

2) ปัจจัยด้านจิตวิทยา เป็นปัจจัยที่อยู่ภายในตัวบุคคล ประกอบด้วย ความรู้ เจตคติ ค่านิยม ความต้องการ แรงจูงใจ ซึ่งมีผลต่อ อารมณ์และบุคลิกภาพ และนำไปสู่การเกิดพฤติกรรมของวัยรุ่น

3) ปัจจัยทางด้านสังคม การเรียนรู้สิ่งต่างๆ จากสังคมทำให้มีพฤติกรรมการปฏิบัติ ที่แตกต่างกันในแต่ละสังคม โดยมีหน่วยในสังคมที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1) ครอบครัว เป็นสถาบันทางสังคมแห่งแรก ที่มีหน้าที่เลี้ยงดู อบรมสั่งสอนให้บุตรหลานได้เรียนรู้ และถ่ายทอดแบบแผนการดำเนินชีวิตก่อนที่จะออกสู่สังคมภายนอก

2) กลุ่มบุคคลในสังคม ได้แก่ กลุ่มคนที่มีความสัมพันธ์กับวัยรุ่น เช่น เพื่อน ครู อาจารย์ หรือบุคคล/กลุ่มบุคคลในสังคม

3) สถานภาพทางสังคม สถานภาพทางสังคมของบุคคลที่แตกต่างกันจะมีผลทำให้พฤติกรรมของบุคคลแตกต่างกัน

4) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจและการศึกษาของบุคคล จะมีผลต่อการแสดงพฤติกรรมต่าง ๆ ของบุคคล

5) ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพที่อยู่รอบ ๆ ที่อยู่อาศัยของวัยรุ่น เช่น ชุมชน แออัด ตลาด ย่านธุรกิจ ใกล้แหล่งอบายมุข สิ่งเหล่านี้ย่อมมีผลต่อพฤติกรรมของวัยรุ่นจากแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมของวัยรุ่น จะเห็นว่าการเกิดพฤติกรรมของวัยรุ่นนั้นมีปัจจัยที่มีความสัมพันธ์หลายประการ จากแนวคิดดังกล่าว ผู้วิจัยได้นำมาเป็นพื้นฐานในการกำหนดตัวแปร สำหรับการวิจัยดังนี้

5.1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ชั้นปีที่กำลังศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และรายได้

5.2) ปัจจัยครอบครัว ประกอบด้วย การอยู่ร่วมกับครอบครัว อาชีพของบิดา มารดา รายได้ของบิดา มารดา การศึกษาของบิดา มารดา และสัมพันธภาพในครอบครัว

5.3) ปัจจัยสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย ลักษณะที่พักอาศัย บุคคลที่พักอาศัยอยู่
ด้วย ชาวสารเกี่ยวกับสถานที่

- 4 ๒๒.๘. ๒๕๕๕

1.5801945

4. แนวคิดเกี่ยวกับผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น

สุปรียา รามการณ (๒๕๕๐, หน้า ๑๓-๑๕) กล่าวว่า การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรหรือการตั้งครรภ์ของวัยรุ่น นับว่าเป็นปัญหารุนแรงที่สุดของวัยรุ่น ซึ่งเป็นผลจากการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากการขาดความรู้หรือมีความเชื่อว่าการมีเพศสัมพันธ์นานๆ ครั้งจะไม่ตั้งครรภ์ หรือกลัวบิดามารดาว่าใช้ยาคุมกำเนิด จึงอาจให้เกิดการตั้งครรภ์ได้ ซึ่งการตั้งครรภ์ในระยะวัยรุ่นนั้นจะส่งผลเสียต่อวัยรุ่นและทารกในครรภ์ได้ เช่น วัยรุ่นจะมีปัญหาในด้านการเจริญเติบโตโดยเฉพาะความสูง เกิดภาวะโลหิตจาง ความดันโลหิตสูง ศีรษะทารกไม่ได้สัดส่วนกับช่องเชิงกราน มีผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยวัยรุ่นเหล่านี้ไม่มีโอกาสกลับไปเรียนหนังสือหรือบางที่ต้องออกจากงานทำให้ขาดรายได้ ชีวิตครอบครัวไม่ราบรื่น อัตราการหย่าร้างสูง การทำแท้ง วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรส่วนใหญ่เป็นการตั้งครรภ์นอกสมรสดังนั้นจึงได้รับความกดดันจากครอบครัวและสังคม จึงหาทางออกโดยการทำแท้งซึ่งก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น มดลูกทะลุ ตกเลือด ติดเชื้ออย่างรุนแรง ได้มีการประมาณจำนวนการทำแท้งทั้งประเทศคือ ๒๐๐,๐๐๐-๓๐๐,๐๐๐ ครั้ง และจากการศึกษาความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติเกี่ยวกับเพศ การเจริญพันธ์ และการคุมกำเนิดของวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างจำนวน ๕๐๒ คน พบว่ากลุ่มตัวอย่างเคยตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาและหาทางออกโดยการทำแท้งร้อยละ ๑๐.๖

การเกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ โดยติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ได้แก่ โรคซิฟิลิส หนองใน แผลริมอ่อน ฝีมะม่วง และหนองในเทียม รวมทั้งทั้งโรคเอดส์ด้วย ซึ่งเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญเนื่องจากอุบัติการณ์โรคเหล่านี้ยังสูงอยู่และมีปัจจัยหลายประการที่บ่งชี้ว่าอุบัติการณ์ของโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์มีแนวโน้มว่าจะสูงขึ้น สาเหตุอาจเนื่องมาจากอิทธิพลของวัฒนธรรมตะวันตกมีผลต่อสังคมไทยมากขึ้น ดังนั้นจะเห็นได้ว่า วัยรุ่นมีอิสระที่จะคบเพศต่างเพศได้มากขึ้น และมีทัศนคติที่ยอมรับพฤติกรรมทางเพศโดยเปิดเผยมากขึ้น และปัจจัยอื่นๆ ได้แก่ การเคลื่อนย้ายของประชากรจากชนบทเข้าสู่เมืองใหญ่ ไม่ว่าจะเป็นการเข้ามาศึกษาต่อหรือการประกอบอาชีพ เปิดโอกาสให้มีพฤติกรรมทางเพศมากขึ้น เนื่องจากความเหงาและความเหนื่อยวังจากค่านิยมเดิม

รับผิดชอบหรือไม่ พ่อแม่จะคิดอย่างไร ทำให้เก็บตัวเกิดความเศร้าโศก รู้สึกเครียดแต่สิ่งเหล่านี้จะลดน้อยลงได้ถ้าคนในครอบครัวยอมรับฟังปัญหาที่เกิดขึ้นและให้กำลังใจ

2. เสียการเรียน เมื่อคนเราหมกมุ่นกับเรื่องเพศ มีเวลาอยู่กับมาก จะทำให้สนใจการเรียนน้อยหรือไม่สนใจการเรียนเลย มักขาดเรียนบ่อย หรือหนีเรียนไปเลย หลายคนต้องลาออกจากโรงเรียน โดยเฉพาะฝ่ายหญิงจะพบมาก แต่ฝ่ายชายก็มีเหมือนกัน และงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่าผลของการมีเพศสัมพันธ์สัมพันธ์กับพฤติกรรมการเรียนและผลการเรียนที่ตกต่ำลงด้วย

3. การที่วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์เร็วมากขึ้นทำให้การมองเห็นคุณค่าตนเองเปลี่ยนไป การมีเพศสัมพันธ์ระหว่างวัยรุ่นส่งผลให้วัยรุ่นมองกิจกรรมทางเพศเป็นเพียง "การแลกเปลี่ยน" อารมณ์และวัตถุทางเพศ ยิ่งเมื่อมีบ่อยครั้งขึ้นการเคารพและเห็นคุณค่าตนเองก็จะยิ่งน้อยลง

4. การติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ การมีเพศสัมพันธ์อาจทำให้เกิดการติดเชื้อโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ได้ ที่สำคัญคือ โรคในกลุ่มกามโรคและโรคเอดส์ โดยเฉพาะโรคเอดส์เป็นโรคที่กำลังแพร่ระบาด และทำให้เกิดปัญหาทางสังคมอย่างมาก ทั้งยังเป็นโรคที่ไม่มียาหรือวิธีการรักษาที่ทำให้หายขาดได้ และไม่มีวัคซีนสำหรับป้องกันโรคนี้ การติดเชื้อโรคเอดส์จึงทำให้เกิดปัญหาสุขภาพและปัญหาสังคมตามมา ทั้งยังทำลายอนาคตอีกด้วย

อังศุมาลิน อุนวิเชียร (2553) กล่าวว่า ผลกระทบต่อครอบครัวมีดังนี้

1. สร้างความทุกข์ให้กับพ่อแม่ ไม่มีพ่อแม่คนใดที่พอใจเมื่อลูกของตนมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร แต่ที่พ่อแม่บางคนมีการยอมรับกันนั้นก็ด้วยความสงสารลูก ซึ่งพ่อแม่จะต้องทุกข์ระทมใจกับการกระทำที่ผิดพลาดของลูก

2. เสื่อมเสียชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล คำโบราณกล่าวว่า "มีลูกสาวเหมือนมีส้วมอยู่หน้าบ้าน" เพราะถ้ามีส้วมอยู่หน้าบ้าน ถ้าส้วมแตกขึ้นมาจะเหม็นและอับอายชาวบ้าน เปรียบเทียบกับลูกสาวถ้าได้รับความเสียหายทางเพศเกิดขึ้น พ่อแม่ก็จะอับอาย วงศ์ตระกูลจะพลอยมัวหมองไปด้วย

3. เกิดความไม่เข้าใจกันของคนในครอบครัวและอาจเกิดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายในการเลี้ยงดูเด็กที่เกิดจากการตั้งครรภ์ที่ไม่ตั้งใจ

4. เกิดปัญหาการหย่าร้างมากขึ้น

อังศุมาลิน อุ่นวิเชียร (2553) กล่าวว่า ผลกระทบต่อสังคมมีดังนี้

1. ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรส่งผลกระทบต่อสังคม โดยเป็นสาเหตุให้เกิดปัญหาอื่นๆ ตามมา ได้แก่

1.1 เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ ปัญหาการทำแท้ง และปัญหาเด็กถูกทอดทิ้งและเด็กเร่ร่อน

1.2 ปัญหาความเสื่อมของวัฒนธรรมอันดีของสังคมไทย

1.3 ปัญหาโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์

1.4 ปัญหายาเสพติด ปัญหาเรื่องบุหรี่ยาเสพติด เหล้า การพนัน

1.5 ปัญหาแหล่งบันเทิง ผับ บาร์ ดิสโก้เธค สถานอาบอบนวด ซ่อง

1.6 ปัญหาเรื่องภาพยนตร์โป๊ หนังสือโป๊ หรือเรื่องโป๊เปลือยร่างกาย

1.7 ปัญหาการล่อลวง

1.8 ปัญหาคุณภาพของประชากรต่ำ

2. ปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรและปัญหาร่วมต่างๆ ทำให้ขาดประชากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาสังคมให้เจริญรุ่งเรือง

4.2 วัฒนธรรมที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ

กนกพร มณฑะเกียรติประเสริฐ (2552) กล่าวว่า อิทธิพลต่างๆ ที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศ อิทธิพลจากครอบครัว ครอบครัวเป็นสถาบันที่ประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูกซึ่งเป็นสถาบันแรกที่ได้รับ การอบรมเลี้ยงดูและได้รับ ความรู้ต่างๆ จากพ่อแม่และบุคคลในครอบครัวถ้าครอบครัวใดที่พ่อแม่ และบุคคลในครอบครัวมีการศึกษาและ ถ่ายทอดสิ่งที่ ดีมีคุณค่ากับเด็ก เด็กก็จะได้รับการซึมซับ สิ่งที่ดีมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ แต่เด็กที่เกิดในครอบครัวที่เป็นแบบอย่างใน ทาง ตรงข้าม เช่น พ่อ แม่ หรือบุคคลในครอบครัวมีการศึกษาน้อย ยากจน พ่อแม่มีพฤติกรรม ที่ไม่ถูกต้อง เช่น พุดจา หยาบค้าย ไม่สุภาพ และมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม เด็กก็จะ ซึมซับเอาพฤติกรรมที่ไม่ ถูกต้องนั้นมาเป็นพฤติกรรมของตนเอง

อิทธิพลจากเพื่อน เพื่อนเป็นคนที่ชอบพอรักใคร่ของเด็กที่อยู่ในวัยเดียวกัน หรือ ใกล้เคียง กันมีรสนิยมและสนใจเรื่องต่างๆ เหมือนกันเพื่อนจึงมีอิทธิพลอย่างมากทั้งทางดี และ ไม่ดีเด็กที่

รู้จักคบเพื่อน ที่ได้มาจากครอบครัวที่เป็นแบบอย่างที่ดีเด็กก็จะ ได้เพื่อนที่ดูชักชวนกันทำกิจกรรม มีประโยชน์ เช่น รักเรียน ช่วยเหลือผู้อื่น อยู่ในกรอบระเบียบที่ดีของสังคม

อิทธิพลจากสังคม ปัญหาพฤติกรรมทางเพศ ที่มีอิทธิพลมาจากสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ไปอย่างรวดเร็วจนทำให้คนในสังคมแตกต่างกัน ได้แก่ กลุ่มที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาอีกกลุ่มหนึ่งเกิดจาก วิถีชีวิตทางเศรษฐกิจทำให้มีสถาน ภาพทางสังคม เปลี่ยนไป และ กลุ่มที่ตามยุคสมัย จนเกินไปและ นำความทันสมัยในทางที่ผิด โดยการเลียนแบบพฤติกรรมเบี่ยงเบนทาง เพศและ พฤติกรรมผิดๆจากสิ่งที่ทันสมัยเช่น จากสื่อสิ่งพิมพ์สื่อโทรทัศน์และอินเทอร์เน็ตมากเกินไป จึง ทำให้เกิดปัญหา มากในปัจจุบัน

5. แนวคิดเกี่ยวกับการตีตรา

ภาวินี เฟ็งศาสตร์ (2551) กล่าวถึง พัฒนามาจากแนวคิดของ Howard S. Becker นัก สังคมวิทยาชาวชิคาโก เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ทฤษฎีการกระทำตอบโต้ทางสังคม (Social reaction theory) ซึ่งมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า การกระทำใดใดก็ตามที่เรียกว่าเป็น "พฤติกรรมเบี่ยงเบน (deviant behavior)" โดยเนื้อแท้ของมันแล้วไม่ได้ขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้นโดยตรง แต่เป็น แนวโน้มที่คนส่วนใหญ่มีการประหัตตราในเชิงลบให้กับพฤติกรรมนั้นๆ ที่เขาเห็นว่าผิดแผกแตกต่างไปจากบรรทัดฐานที่สังคมคาดหวังหรือต้องการให้เป็น ดังนั้น พฤติกรรมเบี่ยงเบนใน มุมมองของทฤษฎีนี้ จึงเน้นไปที่ปฏิกิริยาของสังคมที่มีต่อผู้กระทำผิดมากกว่าเนื้อหาสาระของการ กระทำนั้นโดยตรง

สุข มีนุช (2554) กล่าวถึง แนวคิดดังกล่าว ก็พอมีเหตุผลสนับสนุนอยู่ ดังจะเห็นได้ว่า พฤติกรรมอย่างเดียวกันในสังคมหนึ่งอาจจะเป็นสิ่งผิด ในขณะที่อีกสังคมหนึ่งอาจจะมองว่าเป็น พฤติกรรมปกติ การปล้นคนรวยแล้วนำทรัพย์สินที่ได้ไปช่วยเหลือคนจนของโจรสลัดมาก่อน แม้จะผิด กฎหมายแต่สังคมก็มองด้วยความชื่นชม เมื่อพ้นโทษออกมาแล้วสังคมก็ยังให้การยอมรับก็มี ตัวอย่างอยู่ให้เห็น การชกกันในงานรบของทหาร ถูกยกย่องว่าเป็นสิ่งมีเกียรติ เป็นสัญลักษณ์ ของความกล้าหาญ ในขณะที่วัยรุ่นยกพวกตีกันถูกมองว่าเป็นพฤติกรรมเลวร้าย สตรีมีสามีคราว เดียวกันหลายคนถูกประณามในสังคมทั่วไป แต่ในกลุ่มชนที่ยอมรับวัฒนธรรมการมีครอบครัว แบบเมียเดียวหลายผัวหรือ"polyandry" เช่น ชาวธิเบตบางกลุ่มในเนปาลหรืออินเดีย การกระทำ เช่นนั้นก็มีใช้สิ่งผิดปกติสำหรับพวกเขาเลย สมัยหนึ่ง การสูบฝิ่นถือเป็นพฤติกรรมปกติแต่ปัจจุบัน

กลายเป็นพฤติกรรมที่ผิดกฎหมาย

สำนักพัฒนาพฤติกรรม กกรมราชทัณฑ์ (2553) Lemert นักทฤษฎีการประทัประตราได้แบ่งประเภทของพฤติกรรมเบี่ยงเบนไว้เป็น 2 ประเภทได้แก่การเบี่ยงเบนขั้นต้นและการเบี่ยงเบนขั้นที่สอง (primary & secondary deviant)

การเบี่ยงเบนขั้นต้น หมายถึง การที่บุคคลได้กระทำความผิดเล็กน้อย สังคมไม่มองว่าเป็นความผิด ผู้กระทำผิดจึงไม่รู้สึกรู้ว่าตนเป็นผู้มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนเช่นการจอดรถในที่ห้ามจอดในที่ที่การจราจรไม่พลุกพล่าน อาจถูกมองว่าไม่ดีแต่ก็ไม่ถึงกับถูกประณามจนเกินเหตุจากสังคม ความผิดที่ไม่มีผู้รู้เห็น หรือความผิดที่ไม่สามารถเอาผิดได้ ถือว่าเป็นความเบี่ยงเบนขั้นต้น เพราะสังคมยังไม่มีปฏิกิริยาในเชิงลบหรือตีตราว่าเขาเป็นคนเลว

การเบี่ยงเบนในขั้นที่ 2 หมายถึง การกระทำความผิดที่สังคมรับรู้และลงโทษเอาผิดกับผู้กระทำ พร้อมทั้งตีตราว่าเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากบรรทัดฐานของสังคมหรือถือว่าบุคคลนั้นเป็นบุคคลอันตรายต่อสังคม

สำนักพัฒนาพฤติกรรม กกรมราชทัณฑ์ (2553) ทฤษฎีการประทัประตราพยายามชี้ให้เห็นว่า สังคมนั้นมีส่วนทำให้บุคคลกลายเป็นผู้กระทำความผิดซ้ำ เพราะไม่เปิดโอกาสให้คนแก้ตัว บางครั้งคนมีอำนาจกระทำผิดก็ไม่ถูกลงโทษ ในขณะที่บางคนทำผิดเล็กน้อยก็ถูกลงโทษอย่างรุนแรง ซึ่งก็ได้รับการยอมรับเป็นอย่างดีกว้างขวาง มีการนำไปประยุกต์พัฒนาต่อยอดทั้งในด้านสังคมวิทยา อาชญาวิทยาและจิตวิทยา อย่างไรก็ตาม แนวคิดนี้ก็ถูกวิพากษ์วิจารณ์อยู่ไม่น้อยโดยเห็นว่าแนวคิดทฤษฎีนี้ ไม่ได้มีการนำเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาพฤติกรรมเบี่ยงเบนอย่างเป็นรูปธรรมเท่าที่ควรนอกจากจะแสดงความเห็นอกเห็นใจคนด้อยโอกาสในสังคมที่มักตกเป็นอาชญากรเท่านั้น แต่ถึงกระนั้น ทฤษฎีการประทัประตรา มีประโยชน์ต่อวงการอาชญาวิทยามาก เพราะได้มีการนำแนวคิดไปปรับใช้ในการแก้ไขผู้กระทำความผิด โดยเฉพาะความผิดเล็กน้อยหรือความผิดครั้งแรกที่ไม่ร้ายแรง โดยให้บุคคลเหล่านี้ได้มีโอกาสแก้ตัว ในลักษณะการพิพากษาให้รอลงอาญา หรือการคุมประพฤติ แม้ผู้ที่ถูกตัดสินจำคุกไปแล้วระยะหนึ่ง เมื่อมีความประพฤติดี มีพฤติกรรมที่แสดงให้เห็นว่าสำนึกตระหนักในการกระทำผิดก็มีการลดโทษให้ หรือพักการลงโทษ ปล่อยตัวก่อนกำหนดพ้นโทษจริงตามคำพิพากษาขอศาล รัฐบาลเองก็มีแนวนโยบายในการพัฒนาฝึกฝนอบรมผู้กระทำผิดทั้งในด้านความรู้ ความคิดและจิตสำนึก ให้เกิดการเรียนรู้ในสิ่งที่ดี ลดการประทัประตราของสังคม ซึ่งจะทำให้เขาสามารถปรับปรุงตัวและกลับเข้าสู่สังคมได้ตามปกติ

วัชระ (2553) กล่าวถึง พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นกระบวนการทางสังคม กล่าวคือ เป็น พฤติกรรมที่คนในสังคมร่วมกันกำหนดว่าพฤติกรรมใด เป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบน โดยมีการตีตราคน ในสังคมที่มีพฤติกรรมดังกล่าว และสังคมมีกระบวนการตอบโต้ต่อผู้ที่มีพฤติกรรมดังกล่าว

- พฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นกระบวนการทางสังคมซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีตี ตรา Labeling Theory

- เป็นพฤติกรรมจากการกระทำ+สังคมมีปฏิกิริยาโต้ตอบ, กำหนด

ลูซ มีนุช (2550) กล่าวว่า การที่สังคมกำหนดตีตราหรือกำหนดพฤติกรรมของบุคคลใน สังคมเป็นการกระทำผิดจะเปรียบเสมือนตราบาป หรือรอยมลทินที่กำหนดพฤติกรรมของบุคคลนั้น ให้กระทำผิดตามตราบาปหรือรอยมลทินที่ได้รับจากสังคม ทฤษฎีที่มีชื่อเสียงภายใต้สำนึกนี้ในการ อธิบายปัญหาสังคมคือ ทฤษฎีการประทับตรา ซึ่งอธิบายกระบวนการเกิดปัญหาสังคมและการที่ บุคคลได้รับการตีตรา ทฤษฎีนี้อธิบายว่า บุคคลที่มีอำนาจในการใช้กฎหมายหรือสามารถกำหนด นิยามของคุณธรรมกระแสหลักต่อผู้อื่นมีแนวโน้มที่จะประทับตราผู้อื่น ดังนั้นการตีตราซึ่งจำ แนกป ระเภทของการเบี่ยงเบนของพฤติกรรมจึงเป็นการแสดงออกถึงโครงสร้างอำนาจในสังคมการนิยาม ว่าสิ่งใดเป็นพฤติกรรมการเบี่ยงเบนกระทำโดยผู้มีอำนาจเหนือกว่าต่อผู้มีอำนาจด้อยกว่า ดังที่คน ร่ำรวยตีตราคนจน ผู้ชายตีตราผู้หญิง คนที่เป็นเชื้อชาติส่วนใหญ่ตีตราเชื้อชาติส่วนน้อย ตัวอย่างเช่น การที่เด็กๆ เข้าไปขโมยผลไม้หรือเล่นกันในสวนของผู้อื่น หากเป็นเด็กที่มาจาก ครอบครัวกลุ่มคนรวย พ่อแม่ ครู และตำรวจ จะมองพฤติกรรมของเด็กเหล่านี้ว่าเป็นความไร้ เดีียงสาประสาเด็กๆ ที่ทำกันในเวลาว่าง ในทางกลับกันหากเรื่องนี้กระทำโดยเด็กที่มาจาก ครอบครัวยากจน เด็กกลุ่มนี้จะได้รับการตัดสินว่ามีพฤติกรรมที่ไม่ดีและมีความผิด และเมื่อเด็กถูก ตีตราว่ากระทำผิดพวกเขาก็ถูกประทับตราราวกับว่าเป็นอาชญากรและถูกมองว่าไม่ซื่อสัตย์โดยครู และตำรวจ ทั้งสองกรณีนี้เด็กมีการกระทำเหมือนกัน แต่ถูกให้ความหมายไปคนละอย่าง อันเป็น ผลมาจากที่เด็กทั้งสองกลุ่มมาจากครอบครัวที่มีสถานภาพทางสังคมแตกต่างกันนั่นเองเมื่อกลุ่ม ใดกลุ่มหนึ่งได้รับการประทับตราจากสังคม พวกเขาก็จะมีตราบาปติดตัวและทำให้ขาดโอกาสใน การประกอบอาชีพ ขาดอำนาจไร้ศักดิ์ศรี และถูกเปียดขับไปอยู่ที่ชายขอบของสังคม และ กลายเป็นปัญหาสังคมขึ้นมา

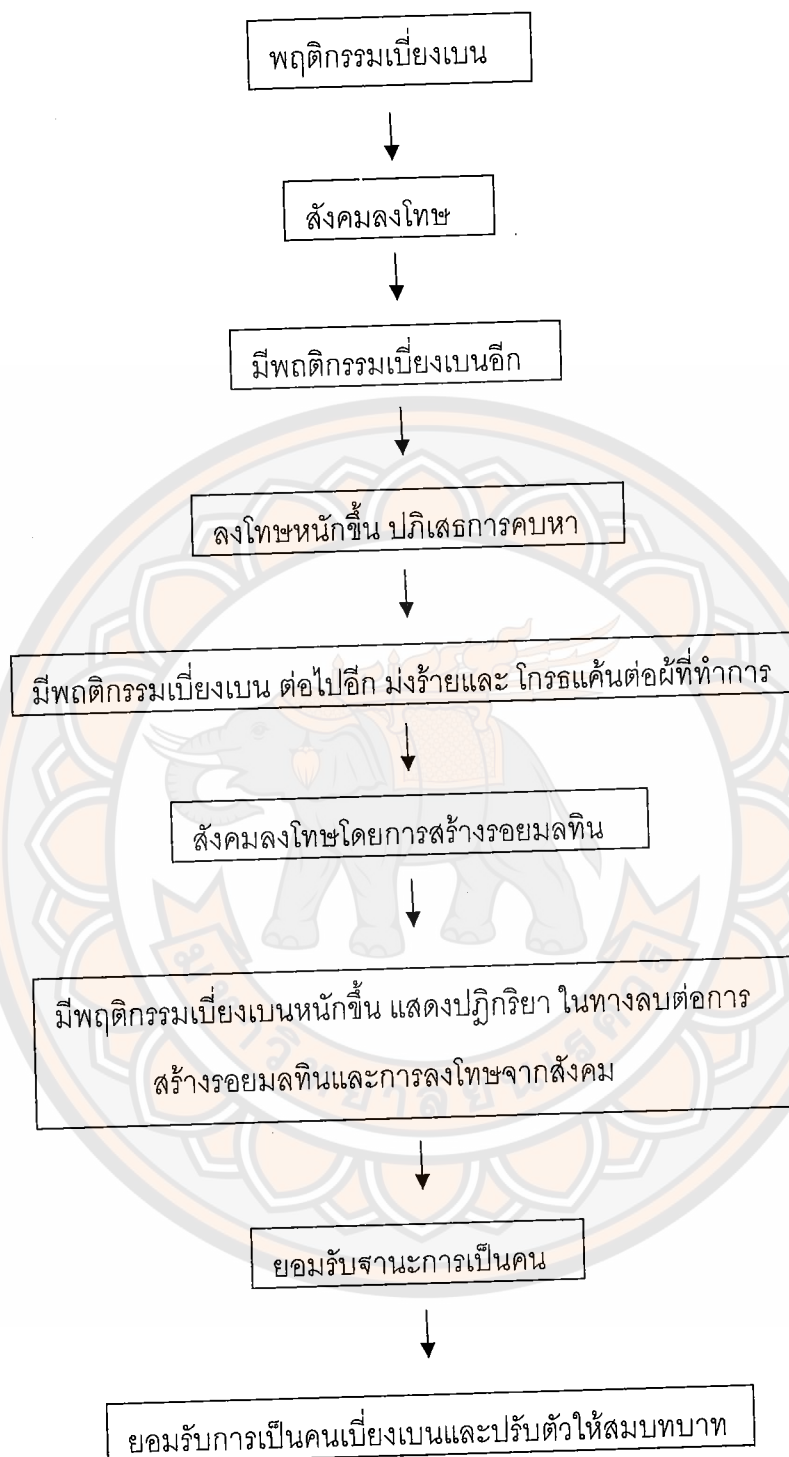
การแพทย์และสาธารณสุขสังคมศาสตร์ (2551) ตราบาป: สถานการณ์ทางสังคมและสาเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการตีตราและเลือกปฏิบัติแฝงเป็นและการเลือกปฏิบัติเป็นรูปแบบของอคติที่ discredits หรือปฏิเสธบุคคลหรือกลุ่มเพราะพวกเขาจะเห็นจะแตกต่างจากสิ่งที่เป็นที่ยอมรับและที่คาดหวังของผู้คน การเลือกปฏิบัติที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลหรือกลุ่ม stigmatized ได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรมและไม่เป็นธรรมเพราะพวกเขาอยู่หรือมีการรับรู้ที่จะอยู่เพื่อกลุ่ม stigmatized คนไม่เคยดำเนินการกับอคติของพวกเขา แต่พวกเขามีโอกาสจะทำเช่นนั้นเป็นแหล่งที่มาของการแยกและความเครียด

ทฤษฎีตีตรา (labelling)

การตีตรา หรือตราหน้า หรือตราบาป (Labeling) พัฒนามาจากแนวความคิดของ Frank Tannenbaum ในปี พ.ศ. 2513 สารสำคัญของทฤษฎีตีสถานี้กล่าวไว้ว่า แม้พฤติกรรมอาชญากรรมหรือการกระทำผิดจะเป็นสิ่งเลวร้ายแต่ที่ร้ายยิ่งกว่าคือ การที่สังคมพยายามผลักดันให้ผู้กระทำผิดถลำลึกลงไปทางที่ผิด เป็นภัยแก่สังคมอย่างมากยิ่งขึ้นโดยไม่ยอมเปิดโอกาสให้บุคคลที่ประพฤติดีตกกลับตัวเป็นคนดี

เสริน ปุณณะหิตานนท์ (2551) ทฤษฎีตีตราชี้ให้เห็นถึงปฏิกิริยาตอบโต้ของสังคมที่มีต่อผู้กระทำผิดซึ่งแสดงออกมาในด้านลบ ได้แก่ ถูกรังเกียจเหยียดหยาม ไม่ยอมรับ ไม่ให้อภัย ไม่ให้โอกาสแก้ตัว พฤติกรรมต่างๆ ในทางลบที่สังคมแสดงต่อผู้กระทำผิด (แม้ผู้กระทำผิดจะได้รับโทษแล้วก็ตาม) เรียกได้ว่า สังคมตีตรา แก่ผู้กระทำผิดนักอาชญาวิทยาต่างมีความเห็นว่าการตีตราแก่ผู้กระทำผิดหรือผู้ที่เคยกระทำผิด ไม่เป็น ผลดีเลย มีแต่จะเกิดผลร้าย คือ เสมือนผลักผู้กระทำผิดให้ลงเหวทำให้เขายิ่งถลำไปทางชั่วมากยิ่งขึ้นแม้จะกลับตัวเป็นคนดีแล้ว สังคมก็ไม่ยอมรับพวกเขาจึงไม่มีทางเลือกไม่มีโอกาสอีกต่อไป ซึ่งพฤติการณ์ตีสถานี้ เป็นสาเหตุที่สำคัญที่ทำให้เกิดการกระทำผิดซ้ำซากทวีขึ้นเรื่อยๆ ด้วย

อัณณพ ชูบำรุง (2550) กล่าวไว้ว่า การตีตราเมื่อเกิดขึ้นแล้วจะทำให้เกิดเหตุการณ์ขึ้นตามมาและเหตุการณ์นั้นก็คือการแสดงออกของพฤติกรรมเบี่ยงเบนนั่นเอง สมมติว่าเรากำหนดพฤติกรรมเริ่มต้น ว่าเป็นพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือการกระทำผิด เช่น การเป็นโสเภณีซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนออกไป จะเป็นผลให้เกิดการประคบอาชีพอิสโรภณีขึ้นมาจริงๆ ในขั้นสุดท้าย เพราะมีเหตุการณ์เกิดขึ้นมากมายหลายอย่างซึ่งอยู่ในกระบวนการตีตรา ดังแผนภูมิที่ ดังต่อไปนี้

แผนภูมิขั้นตอน ของกระบวนการ ตีตรา

จากทฤษฎีการตีตรา แสดงให้เห็นว่ากระบวนการตีตรา มีจุดเริ่มต้น จากการที่บุคคลมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งอาจเป็น การกระทำผิดวินัย ด้วยแต่ถูกสังคมตีตราเป็น สาเหตุให้เกิดการ

กระทำผิดซ้ำขึ้นอีก ดังนั้นทฤษฎีที่ตราจึงสนับสนุนตัวแปรประวัติการกระทำผิด ในการศึกษาปัจจัย
ที่มีอิทธิพล ต่อการกระทำผิดวินัย อย่างร้ายแรงของข้าราชการตำรวจ

พิศิษฐ์ Kunarot (2002) รายงานเกี่ยวกับคนที่อาศัยอยู่กับเอชไอวี / เอดส์ที่มีรับการ
ปฏิเสธจากครอบครัวที่รักใคร่ของพวกเขาและชุมชนของพวกเขาเกิดจากโรคคนที่อาศัยอยู่กับเอช
ไอวี / เอดส์เองอาจ internalize ความตอบสนองเชิงลบปฏิกิริยาและของผู้อื่นเป็นกระบวนการที่
สามารถทำให้สิ่งที่คนบางคนเรียกว่าด้วยตนเองหรือตราป internalized 'ตนเองตราปมีการ
เชื่อมโยงไปรู้สึกว่าเป็นคนนอกคอกตราปตราในการที่จะส่งผลกระทบต่อหลักของแต่ละบุคคล
หรือชุมชน ได้รับผลกระทบความรู้สึกของความภาคภูมิใจและคุณค่า สำหรับคนที่อาศัยอยู่กับเอช
ไอวีนี้อย่างชัดเจน ในความรู้สึกของความอับศของตนเองตำหนิและไร้ค่าซึ่งรวมกับความรู้สึกของ
การถูกโดดเดี่ยวจากสังคมสามารถนำไปสู่ภาวะซึมเศร้าและการถอนตัวเองเรียกเก็บ คนที่อาศัยอยู่
กับเอชไอวี / เอดส์ตามที่บุคคลที่มีตัวตนที่แท้จริงทางสังคมจะถูกสร้างขึ้นเมื่อสังคมแบ่งพวกเขา
โดยเลือกแอดทริบิวต์ที่กำหนดประเภทที่ คุณสมบัติเหล่านี้สามารถพิสูจน์ให้ที่มีอยู่ อัตลักษณ์ทาง
สังคมที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างจากตัวตนทางสังคมเสมือนซึ่งเป็นลักษณะที่กำหนดโดยสังคมกับ
บุคคลหรือกลุ่ม คนที่มีสมาชิกของสังคมและรูปแบบกิจกรรมของพวกเขาในชีวิตประจำวันอยู่
ภายใต้การควบคุมทางสังคม

ภาวินี เพ็งศาสตร์ (2553, หน้า 5) พฤติกรรมเบี่ยงเบน หมายถึง พฤติกรรม ที่แสดงออก
มาแล้วสมาชิกในสังคมยอมรับไม่ได้และคนส่วนใหญ่จะเห็นว่าพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้นใน
สังคมส่วนมากเป็นเรื่องที่น่ารังเกียจไม่ควรประพฤติปฏิบัติการกำจัดพฤติกรรมเบี่ยงเบนที่เกิดขึ้น
เป็นสิ่งถูกต้องที่ควรพึงกระทำด้วยการประณาม ตั้งข้อรังเกียจความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบน
มีผู้สรุปเกี่ยวกับเรื่องความหมายของพฤติกรรมเบี่ยงเบนเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดระเบียบหรือ
บรรทัดฐานของสังคมที่กำหนดขึ้นสำหรับบุคคลในแต่ละสถานภาพที่แตกต่างกันนั้นคือ การที่
บุคคลสองคนแสดงพฤติกรรมในลักษณะเดียวกัน ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลทั้งสองนั้นจะมี
พฤติกรรมเบี่ยงเบน หรือไม่เบี่ยงเบนเหมือนกันทั้งนี้ย่อมขึ้นอยู่กับสถานภาพของบุคคล หรือ
พฤติกรรมเบี่ยงเบนยังหมายถึง พฤติกรรม หรือความประพฤติที่ขัดแย้งกับบรรทัดฐานของกลุ่ม
หรือสังคมส่วนรวม และการฝ่าฝืนบรรทัดฐานดังกล่าวเกินกว่าข้อจำกัดซึ่งจะต้องให้รับการลงโทษ

ชลธิชา ศาลิคุปต์ (2552) ให้ความหมายของ การเบี่ยงเบน หมายถึง ความประพฤตินี้คนในกลุ่มหนึ่งพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นอันตราย น่าอาย บาดหูบาดตา ต้องเอาผู้กระทำผิดมาลงโทษ ประสาท หลักศิลา(2550) อธิบายความหมายของ "พฤติกรรมที่เบี่ยงเบน" ไปจากปกติหมายถึง "พฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับระเบียบประเพณี" หรือปทัสถานอันเป็นที่คาดหวังกันว่า คนทั้งหลายในสังคมพึงปฏิบัติให้ได้อย่างนั้นและหากพฤติกรรมเบี่ยงเบนนำสิ่งเสื่อมเสียมาให้สังคม เป็นเรื่องที่รุนแรงผิดวิถีประชา จารีตประเพณีก็จะนำกฎหมายเข้ามาลงโทษ

วัชรดา คลายนาท (2550) กล่าวว่า ประเภทของพฤติกรรมลักษณะพฤติกรรมเบี่ยงเบนคือ พฤติกรรมที่เป็นเพียงความประพฤติที่ไม่เหมาะสม (improper) และสังคมใช้กระบวนการควบคุมทางสังคม แบบไม่เป็นทางการและไม่รุนแรง เช่น การแต่งกายผิดกาลเทศะ การหัวเราะหยอกเย้า ในพิธีงานศพ เป็นต้น พฤติกรรมที่เป็นปรปักษ์ต่อผู้อื่น(antisocial behavior) เช่น การโจรกรรม ทรัพย์สิน การทำร้ายผู้อื่น การข่มขืน หรือพฤติกรรมที่ทำลายตนเอง(self destructive) เช่น การติดยาเสพติด การทำอัตวินิบาตกรรม การทำลายร่างกายของตนเอง พฤติกรรมที่ละเมิดกฎศีลธรรมของสังคม (immoral) เช่น โสเภณีร่วมเพศ การพนัน คอรัปชั่น พฤติกรรมที่ทำลายสังคม (destructive to the society) เช่น การกบฏ การก่อวินาศกรรม การจลาจล เป็นต้น หรือพฤติกรรมที่เกิดจากความผิดปกติทางร่างกาย เช่นสติปัญญาต่ำความพิการทางร่างกาย

สมโภชน์ เอี่ยมสุภาชาติ (2551) อธิบายว่า ลักษณะของพฤติกรรมเบี่ยงเบน ที่นักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยาให้ความสนใจศึกษานั้นได้แก่กลุ่มของลักษณะพฤติกรรมคือ การกระทำผิดกรรม การข่มขืน การปล้น และลักทรัพย์การทำผิดกฎหมายของเด็ก การค้าประเวณีการแสดง พฤติกรรมลักเพศ การฆ่าตัวตาย การแสดงพฤติกรรมที่แสดงถึงการเป็นโรคจิต การติดยาเสพติด และการติดแอลกอฮอล์ผลของ พฤติกรรมเบี่ยงเบน ก่อให้เกิดผลดีและผลเสียแก่สังคม ที่เห็นอย่างชัดเจนก็คือก่อให้เกิดความไม่เป็นระเบียบ และก่อความเดือดร้อน ให้สังคมเป็นปัญหาสังคมที่ต้องหาทางแก้ไขต่อไป

ปริญศ กิตติธีระศักดิ์ (2554 , หน้า 4)กล่าวว่า การตีตรา เป็นสัญลักษณ์ที่ควบคู่ไปกับบรรทัดฐานของสังคม ซึ่งบอกว่าอะไรดีไม่ดี สิ่งที่ไม่ดีคือสิ่งที่อยู่ใต้บรรทัดฐาน เช่น หญิงที่มีสามีแล้วไปมีเพศสัมพันธ์กับชายอื่น เป็นต้น คนกลุ่มที่ถูกตีตรา คือ คนที่ถูกเชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและศีลธรรม เพื่อเป็นการบอกว่า มนุษย์คนนี้เป็นคนที่กระทำผิดสมมติว่า ผู้หญิงสองคน คนหนึ่งมี

สัญลักษณ์ที่ถูกตีตราบนร่างกาย กับอีกคนไม่มี คำถาม คือ เราจะปฏิบัติต่อผู้หญิงสองคนนี้เหมือนหรือต่างกัน อันนี้เป็นสิ่งที่กำลังจะบอกว่า "การตีตรา" จึงสัมพันธ์กับเรื่อง "การเลือกปฏิบัติ" สิ่งที่อยู่ใต้บรรทัดฐานอื่นๆ อีก เช่น ชายที่มีเพศสัมพันธ์กับชายด้วยกัน ผู้หญิงที่ไม่รักนวลสงวนตัวของ การตีตราในปัจจุบันเปลี่ยนรูปไปจากอดีต ไม่ใช่การใช้เหล็กมาทาบที่ร่างกาย แต่เป็นการใช้คำพูด ซึ่งเกี่ยวข้องกับชุดของความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และนำไปสู่การตัดสินและตีตราว่าคนนี้เป็นคนดีคนเลว สุดท้ายนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ

ปริยศ กิตติธีระศักดิ์ (2552) การตีตราในปัจจุบันเปลี่ยนรูปไปจากอดีต ไม่ใช่การใช้เหล็กมาทาบที่ร่างกาย แต่เป็นการใช้คำพูด ซึ่งเกี่ยวข้องกับชุดของความคิดที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม และนำไปสู่การตัดสินและตีตราว่าคนนี้เป็นคนดีคนเลว สุดท้ายนำไปสู่การเลือกปฏิบัติ

นางสาวทิพวรรณ คุณพันธ์ (2554) การเลือกปฏิบัติ หรือ Discrimination สามารถอธิบายได้จากบทนิยามศัพท์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ ได้ให้ความหมายไว้ว่า การปฏิบัติที่แตกต่าง การกีดกัน การหน่วงเหนี่ยว หรือการลำเอียงซึ่งมีพื้นฐานมาจากเรื่องเพศ ผิว เชื้อชาติ ศาสนา ความคิดเห็นทางการเมือง หรือความคิดเห็นอื่น ๆ สัญชาติ หรือที่มาในสังคม ความยากดีมีจน สถานะของแหล่งกำเนิด หรือสถานะอื่น ๆ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หรือมีผลกระทบหรือทำให้สูญเสียโอกาสหรือทำให้การยอมรับต้องเสื่อมเสียไป การแสวงสิทธิหรือการใช้สิทธิโดยบุคคลทุกคนบนจุดยืนที่เสมอภาคกันซึ่งสิทธิและเสรีภาพทั้งหมด

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สุชาดา รัชชกุล (2550) ได้ศึกษาเงื่อนไขนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาและกระบวนการตัดสินใจทำแท้ง วิธีการศึกษาได้ใช้วิธีการสัมภาษณ์ ระดับลึกจากหญิงตั้งครรภ์จำนวน 58 ราย แบ่งเป็นหญิงที่ตัดสินใจทำแท้ง 38 ราย และหญิงที่ตั้งครรภ์ต่อไป 20 ราย ผลการศึกษาดังนี้ ค่านิยมและบรรทัดฐานทางสังคมไทยในเรื่องมาตรฐานชอนทางเพศและความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงที่ไม่เสมอภาค นำไปสู่เงื่อนไขสำคัญที่ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา โดยเฉพาะบรรทัดฐานทางเพศที่สังคมกำหนดให้กับหญิง ส่งผลทำให้ผู้หญิงขาดความรู้ความเข้าใจโดยสมบูรณ์เกี่ยวกับเรื่องเพศและการคุมกำเนิดแล้ว ยังทำให้มีโอกาสเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ด้วยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์และการนำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา การตัดสินใจเลือกทำแท้งของผู้หญิงล้วนเกิดจากสภาพการณ์กดดันหลายปัจจัยทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการศึกษา ความจำเป็นส่วนตัว และเหตุการณ์ในชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป

ศุภามาต ไชยพรพัฒนา (2551) พัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ในจังหวัดพิจิตร เพื่อศึกษาการดูแลสุขภาพของหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ ในระยะตั้งครรภ์และระยะ 1 ปี หลังคลอดโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์และอภิปรายในกลุ่มเป้าหมายจำนวน 50 คน ในสถานพยาบาลของรัฐ จำนวน 12 คน ผลการศึกษาและพัฒนารูปแบบมีดังนี้ หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่รักบุตรที่จะเกิดมาเท่าที่ควร ไม่สนใจเลี้ยงดูบุตรที่เกิดมา โดยผลักภาระให้พ่อแม่ตนเองเป็นผู้เลี้ยงดูบุตรให้และเกือบทุกคนเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ จะหาแหล่งทำแท้งและเคยกินยาทำแท้งมาแล้ว จากผลการศึกษาข้อนี้จึงมีการสร้างและพัฒนารูปแบบดังนี้ นวัตกรรมการสื่อวิถีทัศน์ ชุดการประยุกต์ใช้แนวคิด Satir model สูกระบวนการให้การปรึกษาวัยรุ่นตั้งครรภ์ และนวัตกรรมสื่อวิถีทัศน์ชุดการเตรียมความพร้อมครอบครัวของมารดาวัยรุ่นต่อการเลี้ยงดูบุตรโดยเน้นการเลี้ยงดูบุตรแบบอิมรัก หญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์มีความรู้เกี่ยวกับการคุมกำเนิดในระดับต่ำ จากการศึกษาได้พัฒนานวัตกรรมสื่อเอกสารการคุมกำเนิด สำหรับให้พยาบาลในคลินิกตรวจครรภ์ ทีมสุขภาพที่เกี่ยวข้อง การให้คำปรึกษา และนักเรียน ผู้สนใจอื่น

กรอบแนวคิดการวิจัย

- เพศ
- อายุ
- การตั้งครรภ์
- สถานภาพ

การติดตามทางสังคม

- ทางตรง
 - ออกจากโรงเรียน กลางคืน
 - ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้
 - ไม่มีผู้รับผิดชอบต่อการตั้งครรภ์
- ทางอ้อม
 - การไปฝากครรภ์ช้า
 - การเกิดอันตรายต่อมารดาที่ตั้งครรภ์
 - การเกิดอันตรายต่อทารกในครรภ์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (In-depth Interview) โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของวัยรุ่นตั้งครรภ์ อายุต่ำกว่า 19 ปี ที่มีผลต่อแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึง 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555 ซึ่งได้ดำเนินการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. ประชากรที่ศึกษา
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

กลุ่มเป้าหมาย

การเลือกกลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยใช้ วิธีการเลือกแบบลูกโซ่หรือก้อนหิมะ (Snowballsampling) เป็นการเลือกผู้ให้ข้อมูลโดยพิจารณาจากการตัดสินใจของผู้วิจัย และคำแนะนำของกลุ่มเป้าหมาย โดยได้คัดเลือกกลุ่มเป้าหมายตามเงื่อนไข ดังต่อไปนี้

1. วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี ✓
2. วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่ออกจากโรงเรียนไม่ได้เรียนหนังสือ ✓
3. วัยรุ่นตั้งครรภ์ที่สมรส และยังไม่ได้สมรส ✓
4. วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์โดยไม่ได้ตั้งใจ ✓
5. วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีการฝากครรภ์ช้า และฝากครรภ์ปกติ ✓
6. มีความรู้ในเรื่องการตั้งครรภ์ ✓
7. มีความพร้อมและยินดีที่จะให้ผู้วิจัยได้ศึกษาอย่างใกล้ชิด ✓
8. สามารถสื่อสารภาษาไทยได้

ในการเลือกกลุ่มเป้าหมายตามคำแนะนำของผู้ให้ข้อมูลนั้น ควรเลือกผู้ที่มีการดำเนินชีวิตประจำวันมีความสนใจ หรือเป็นผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการตีตราทางสังคม และจะต้องมีคุณสมบัติตามที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นทุกประการ เพื่อให้การวิเคราะห์ถูกต้อง

ประชากรที่ศึกษา

แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 19 ปี โดยจะศึกษาที่อำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากมีแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เป็นจำนวนมาก ที่ไม่เรียนหนังสือ จำนวน 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. อุปกรณ์ในการสัมภาษณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง สมุด ปากกา
2. แบบบันทึกภาคสนาม เป็นแบบสัมภาษณ์
3. แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง และกำหนดประเด็นสำคัญ

ที่จะสัมภาษณ์คือ

- ศึกษานิสัยที่เกิดขึ้นจากการตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาทบทวนเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับที่ทำการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นที่ศึกษาและสร้างแบบสัมภาษณ์ต่อไป
2. ทำหนังสือแนะนำตัวจากมหาวิทยาลัยนเรศวรถึงหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อชี้แจงแนวทางในการทำวิจัยและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ติดต่อขออนุญาตหัวหน้าหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการสัมภาษณ์
4. สร้างสัมพันธภาพกับผู้ให้สัมภาษณ์ และขออนุญาตบันทึกเสียงทุกครั้ง
5. ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยใช้เทคนิคในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 วิธี

คือ

- การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์ เป็นเครื่องมือสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูล

- การสังเกต เป็นวิธีการที่ผู้วิจัยใช้กระทำร่วมกับการสัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยจะสังเกตในระหว่างการสัมภาษณ์ทุกระยะโดยสังเกตดังนี้ ปฏิบัติการ ท่าทาง สีหน้าหรือกิจกรรมของผู้ให้ข้อมูล
- การบันทึก ภาคสนาม ผู้วิจัยใช้ทั้งวิธีการจดบันทึกและบันทึกเทป โดยจะเริ่มบันทึกเทปเมื่อผู้ให้ข้อมูลมีความเป็นกันเองกับผู้วิจัยแล้ว

6. ตรวจสอบข้อมูลภายหลังการเก็บรวบรวมข้อมูล ในแต่ละครั้งผู้วิจัยจะนำข้อมูลมาตรวจสอบเพื่อให้แน่ใจว่าข้อมูลได้รับถูกต้องและตรงกับสภาพความเป็นจริงหลังการสัมภาษณ์ทุกครั้งผู้วิจัยจะถอดเทปบันทึกทันที ซึ่งการตรวจสอบข้อมูลมีดังนี้

- การตรวจสอบความตรง ผู้วิจัยจะตรวจสอบความตรงโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ การสังเกต และการจดบันทึกภาคสนามมาเขียนอธิบายอย่างชัดเจนและนำข้อมูลที่ได้จากการตีความนี้ไปย้อนกลับกับผู้ให้ข้อมูลอีกครั้ง เพื่อยืนยันความถูกต้องของข้อมูลว่าเป็นจริงและตรงกับการรับรู้ของผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาบันทึก
2. จำแนกข้อมูล เป็นการจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ นำข้อความที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลมาจำแนก โดยนำข้อความที่มีความคล้ายคลึงกันมาจัดเป็นหมวดหมู่เดียวกัน และลงรหัสของข้อมูล
3. จัดหมวดหมู่ข้อมูลเรื่อง (Clusters of themes) โดยการนำความหมายต่างๆที่ได้ให้ไว้มาอ่านซ้ำแล้วจัดกลุ่มตามประเภทและลักษณะที่มีนัยของความหมายในแนวทางเดียวกันมารวมเข้าด้วยกัน
4. สร้างข้อสรุปเกี่ยวกับปัญหาแม่ข่าย : การตีตราทางสังคม
5. ตรวจสอบข้อสรุปที่ได้จากการศึกษา โดยนำข้อเสนอสรุปและผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดให้ผู้ให้ข้อมูลตรวจสอบความถูกต้องตามที่ผู้ให้ข้อมูลแก้ไขมาโดยที่ความหมายในข้อความสำคัญไม่เปลี่ยนแปลงข้อสรุปจากการศึกษาถูกต้องทั้งหมด

ไม่ได้อ่านข้อสรุปที่รวบรวมทั้งหมดไว้
ผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลใหม่ ทราบว่าข้อสรุปที่ได้อ่านไว้
รวมข้อสรุปใหม่ ตรวจสอบ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ(Qualitative Research) เพื่อศึกษาปัญหาแม่วัยรุ่นกับการตีตราทางสังคม โดยจะศึกษาแม่วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 19 ปี ที่พักอาศัยอยู่ในอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก และทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์และนำเสนอ ดังนี้

1. พื้นที่ในการวิจัย

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้อยู่ในเขตอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากมีวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์เป็นจำนวนมากโดยผู้ให้ข้อมูลอาศัยอยู่ในตำบลศรีภิรมย์ จำนวน 3 คน ตำบลตุ๊กเทียม จำนวน 3 คน โดยรวบรวมผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน

2. ข้อมูลส่วนบุคคล

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เป็นแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ ที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีอายุต่ำกว่า 19 ปี มีการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก ที่แสดงถึงข้อมูลประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวกับปัญหาแม่วัยรุ่น: การตีตราทางสังคม และได้เก็บรวบรวมข้อมูลจำนวนทั้งหมด 6 คน

ข้อมูลพื้นฐาน

กรณีศึกษาที่ 1 นางสาวกันยา (นามสมมติ) เกิดวันที่ 18 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2539 มีพี่น้องทั้งหมด 4 คน เป็นลูกสาวทั้งหมด กันยา (นามสมมติ) เป็นบุตรคนที่ 3 ปัจจุบันอายุ 16 ปี ตอนนี้ตั้งครรภ์ได้ 7 เดือน นับถือศาสนาพุทธ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาอายุ 42 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม มารดาอายุ 40 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม ทั้งครอบครัวมีรายได้รวมทั้งหมด 250,000 บาท/ปี มีฐานะปานกลาง

ประวัติการตั้งครรภ์

ประวัติผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1 นางสาวกันยา (นามสมมติ) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 14 ปี ในช่วงนั้นกำลังศึกษาระดับมัธยมต้น ในการมีเพศสัมพันธ์แต่ละครั้งมีการป้องกันบ้าง โดยการป้องกันคือ การสวมถุงยางอนามัย เมื่อมีเพศสัมพันธ์ และไม่มีการป้องกันในบางครั้ง จึงทำให้พลาดแล้วตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา มีการตั้งครรภ์อายุ 16 ปี เมื่อรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ ก็เก็บตัวเงียบ

ชิมเศร้า กลัวไม่บอกคนอื่นให้รู้ จนเวลาผ่านไปเพื่อนก็สงสัยจึงปรึกษาเพื่อนที่สนิทเป็นคนแรกว่าตนเองตั้งครรภ์ ต่อจากนั้นก็ไปปรึกษาบิดา มารดาในระยะแรกๆ มารดาไม่ยอมรับกับการตั้งครรภ์ แต่บิดายอมรับในการตั้งครรภ์ แต่กว่าจะรู้ว่าตั้งครรภ์และไปฝากครรภ์ก็มีอายุครรภ์ถึง 5 เดือน ดังนั้นจึงต้องออกจากโรงเรียน ไม่ได้เรียนหนังสือ คนในสังคมตำหนิ นินทา คนในสังคมไม่ค่อยยอมรับเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ รู้สึกถูกแบ่งแยกจากสังคม

การตีตรา

ปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมคือ การที่ตั้งครรภ์ทำให้ต้องออกจากโรงเรียน ไม่ได้เรียนหนังสือต่อ ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เมื่อรู้ตนเองตั้งครรภ์รู้สึกอาย กลัวและเก็บตัวเงียบ ไม่กล้าปรึกษาผู้อื่น ถูกคนในสังคมตำหนิ นินทา มองไม่ดี รู้สึกถูกแบ่งแยกจากสังคม ไม่กล้าไปฝากครรภ์ มีการฝากครรภ์ช้า

ผลกระทบ

ทางตรง

- เนื่องจากการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นทำให้ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ไม่ได้ศึกษาต่อ ออกจากโรงเรียนก็ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เพราะไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้อื่น จึงอาจก่อให้เกิดโรคที่เป็นอันตรายกับมารดา และทารกในครรภ์ เนื่องจากมีอาการชิมเศร้าและเก็บตัวเงียบไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้อื่น

ทางอ้อม

- อันตรายที่เกิดจากการฝากครรภ์ช้าคือ ในมารดาทำให้ อาจเกิดโรคแทรกซ้อนต่อมารดา วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ ที่ส่งผลไปยังทารกในครรภ์ เช่นมารดาอาจเป็นโรคโลหิตจางและ โรคหอบหืดเป็นต้น

- อันตรายที่เกิดจากการฝากครรภ์ช้าคือ ในทารกในครรภ์ทำให้ ทารกในครรภ์อาจเกิดภาวะแทรกซ้อนที่สามารถเกิดได้บ่อยในวัยรุ่นตั้งครรภ์ เช่น ทารกตัวเล็กกว่าปกติ มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และอาจคลอดก่อนกำหนด เกิดภาวะขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิด

ข้อมูลพื้นฐาน

กรณีศึกษาที่ 2 เด็กหญิงพิมพ์พา (นามสมมติ) เกิดวันที่ 24 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2540 มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน อายุ 15 ปี เป็นบุตรคนแรก มีน้องสาว ตอนนี้อยู่ตั้งครรภ์ได้ 6 เดือน นับ

ถือศาสนาพุทธ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาอายุ 49 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม มารดาอายุ 44 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม ทั้งครอบครัวมีรายได้รวมทั้งหมดประมาณ 500,000 บาท/ปี มีฐานะปานกลาง พิมพา (นามสมมติ) อาศัยอยู่กับบิดามารดา สามีประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไปมีรายได้ประมาณ 5,000 บาท/เดือน

ประวัติการตั้งครรภ์

ประวัติผู้ที่ให้ข้อมูลคนที่ 2 เด็กหญิงพิมพา (นามสมมติ) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 13 ปี ในช่วงนั้นกำลังศึกษาระดับมัธยมต้น ในการมีเพศสัมพันธ์จะมีการป้องกันในระยะแรกๆ คือสวมถุงยางอนามัย จากนั้นก็ไม่ได้ป้องกันเลย จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา มีการตั้งครรภ์ตอนอายุ 14 ปี รู้ว่าตนเองตั้งครรภ์จึงเก็บตัวเงียบ กลัวอาย เวลาไปเข้าเรียนไม่ค่อยพูดกับคนอื่นนอกจากเพื่อนที่สนิทที่สุด แล้วเพื่อนก็สงสัยทำไมจึงดูอ้วนขึ้น จึงเล่าให้เพื่อนฟังว่าตนเองตั้งครรภ์ ก็เลยปรึกษาเพื่อนว่าจะเอาไงดี เพื่อนจึงแนะนำให้ไปปรึกษาบิดา มารดาก็ไปปรึกษาบิดา มารดา มารดายอมรับให้คำปรึกษา แต่บิดาไม่ยอมรับและโกรธมากไม่ยอมคุยด้วยตั้งหลายวัน ในตอนที่รู้ว่าตนเองตั้งครรภ์แรกๆประมาณ 3 เดือน กว่าจะได้ไปฝากครรภ์ก็มีอายุครรภ์ 4 เดือน หมอบอกว่ามาฝากครรภ์ช้า ดีที่ไม่มีโรคแทรกซ้อนทั้งแม่และเด็ก และหมอก็แนะนำเกี่ยวกับการดูแลครรภ์ คนในสังคมตำหนิ นินทา คนในสังคมไม่ค่อยยอมรับเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ ถูกแบ่งแยกจากสังคม

การตีตรา

ปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมคือ การมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 13 ปี มีการป้องกันระยะแรก หลังจากนั้นไม่ได้ป้องกันจึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา โดยตั้งครรภ์อายุ 14 ปี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่มัธยมตอนต้น ต้องออกจากโรงเรียน เมื่อรู้ตนเองตั้งครรภ์ระหว่างเรียนก็ไม่กล้าพูดกับผู้อื่น กลัวเก็บตัวเงียบ บิดาไม่ยอมรับกับการตั้งครรภ์ คนในสังคมไม่ยอมรับ ถูกตำหนิ นินทาจากคนในสังคม รู้สึกว่าตนเองถูกแบ่งแยกจากสังคม

ผลกระทบ

ทางตรง

- การที่ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาของวัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ทำให้ต้องออกจากโรงเรียน ไม่ได้ศึกษาต่อ เพราะกลัวและอายคนในโรงเรียนและคนในสังคมจึงเก็บตัวเงียบ จึงทำให้ไม่มีรายได้ ไม่

มีงานทำ เนื่องจากไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้คนในสังคมจึงอาจก่อเกิดโรคซึมเศร้าต่อแม่วัยรุ่น เพราะกลัว อายและเก็บตัวเงียบ

ทางอ้อม

- การไปฝากครรภ์ช้าอาจเกิดอันตรายต่อแม่วัยรุ่น เช่นการเกิดโรคแทรกซ้อนในแม่วัยรุ่น ขณะที่ตั้งครรภ์ ที่อาจส่งผลต่อทารกในครรภ์
- การเกิดอันตรายกับทารกในครรภ์ที่สามารถเกิดได้บ่อยในวัยรุ่นตั้งครรภ์ เช่น ทารกตัวเล็กกว่าปกติ มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และอาจคลอดก่อนกำหนด เกิดภาวะขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิด

ข้อมูลพื้นฐาน

กรณีศึกษาที่ 3 นางสาววรรณ (นามสมมติ) เกิดวันที่ 14 เดือน กันยายน พ.ศ. 2539 มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน เป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่สาว ปัจจุบันอายุ 16 ปี ตอนนี้ตั้งครรภ์ได้ 8 เดือน นับถือศาสนาพุทธ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาอายุ 54 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมและรับจ้างทั่วไป มีรายได้ประมาณ 55,000 บาท/เดือน มารดาประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรม มีรายได้ประมาณ 200,000บาท/เดือน สามีประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มีรายได้ประมาณ 4,500 บาท/เดือน อาศัยอยู่กับครอบครัวสามี มีฐานะปานกลาง

ประวัติการตั้งครรภ์

ประวัติผู้ที่ให้ข้อมูลคนที่ 3 นางสาววรรณ (นามสมมติ) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 14 ปี เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่ได้เรียนต่อ มีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งมีการป้องกันเป็นอย่างดี โดยการกินยาคุมกำเนิด แต่วันหนึ่งลืมยาคุมกำเนิดเลยพลาดจึงทำให้ตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาโดยมีการตั้งครรภ์อายุ 16 ปีและเมื่อรู้ว่าตั้งครรภ์ก็ได้ไปปรึกษาบิดา มารดา ทั้งสองคนยอมรับคำปรึกษา พาไปฝากครรภ์ตอนอายุครรภ์ได้ 2 เดือน แล้วก็ไปบอกทางฝ่ายชายให้รับรู้ ฝ่ายชายเมื่อได้รับรู้อยอมรับ คนในสังคมค่อนข้างที่จะยอมรับบ้าง มีการตำหนิ นินทา บ้าง เพราะไม่ได้เรียนหนังสือ และถึงเวลาหมอนัดก็ไปตามนัดบ้าง ไม่ไปตามนัดบ้าง จนถึงอายุครรภ์ได้ 6 เดือนหมอบอกว่าแม่ไม่เป็นอะไร แต่เด็กมีภาวะที่น้ำหนักจะต่ำกว่าเกณฑ์ ให้คุณแม่กินของที่มีประโยชน์ต่อร่างกายมากๆจะผลดีต่อเด็กในครรภ์ เก็บตัวเงียบในช่วงแรกที่ตนเองตั้งครรภ์ รู้สึกบ้างว่าตนเองถูกแบ่งแยกจากสังคม เพราะ อายุยังน้อยแล้วตั้งครรภ์

การตีตรา

ปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมคือ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 14 ปี เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ได้เรียนต่อ มีการป้องกัน แต่ลืมกินยาจึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา ตอนอายุ 16 ปี ไปฝากครรภ์ปกติ แต่เวลาหมอนัด ไปตามนัดบ้าง ไม่ไปตามนัดบ้าง ทำให้ทารกในครรภ์มีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ในอายุครรภ์ 6 เดือน เก็บตัวเงียบในช่วงแรกที่ตนเองตั้งครรภ์ รู้สึกบ้างว่าตนเองถูกแบ่งแยกจากสังคม เพราะ อายุยังน้อยแล้วตั้งครรภ์

ผลกระทบ

ทางตรง

- ระหว่างของการตั้งครรภ์อาจไม่มีผู้รับผิดชอบต่อการตั้งครรภ์และอาจส่งผลทำให้ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เนื่องจากอายุยังน้อย และถูกคนในสังคมตำหนิและนินทาจึงไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากับผู้อื่น เหตุนี้จึงไม่มีงานทำ

ทางอ้อม

- การที่ไม่มีความรับผิดชอบในการฝากครรภ์คือ ไม่ไปตามหมอนัดอาจเกิดอันตรายกับแม่ วัยรุ่นเช่น มีภาวะน้ำหนักต่ำในการตั้งครรภ์ และอาจเกิดโรคแทรกซ้อนได้ในแม่วัยรุ่น

- การที่แม่วัยรุ่นไม่รับผิดชอบต่อหน้าในการตั้งครรภ์ อาจทำให้เกิดอันตรายในทารก เช่น อาจเกิดโรคแทรกซ้อนต่อทารกในครรภ์ มีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ คลอดก่อนกำหนด

ข้อมูลพื้นฐาน

กรณีศึกษาที่ 4 นางสาวมีนา (นามสมมติ) เกิดวันที่ 20 เดือน เมษายน พ.ศ. 2538 เป็นบุตรคนเดียว ปัจจุบันอายุ 17 ปี นับถือศาสนาพุทธ บิดามารดาอยู่ด้วยกัน บิดาอายุ 50 ปี ประกอบอาชีพทำเกษตรกรรมมีรายได้ประมาณ 65,000 บาท/ปี มารดาอายุ 47 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมมีรายได้ 65,000 บาท/ปี มีนา (นามสมมติ) อาศัยอยู่กับครอบครัว มีฐานะปานกลาง

ประวัติการตั้งครรภ์

ประวัติผู้ที่ให้ข้อมูลคนที่ 4 นางสาวมีนา (นามสมมติ) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 16 ปี เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่ได้เรียนต่อ มีเพศสัมพันธ์แต่ไม่ได้มีการสมรส ในการมี

เพศสัมพันธ์แต่ละครั้งไม่มีการป้องกัน รู้ว่าตนเองมีการตั้งครรภ์ตอนอายุ 17 ปี กลัว เก็บตัวเงียบ
ปรึกษาบิดา มารดาไม่ยอมรับในระยะแรกกับการตั้งครรภ์ รู้ว่าตั้งครรภ์ได้ตั้งครรภ์ 4 เดือน และไป
ฝากครรภ์ตอนอายุครรภ์ 5 เดือน ไปฝากครรภ์ช้าหมอบอกว่าไม่มีโรคแทรกซ้อนทั้งแม่และเด็ก คน
ในสังคมไม่ยอมรับ ถูกตำหนิและนินทา ตนเองรู้สึกถูกแบ่งแยกจากสังคม

การตีตรา

ปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมคือ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 16 ปี เรียนจบ
มัธยมศึกษาปีที่ 3 ไม่ได้เรียนต่อ การมีเพศสัมพันธ์ไม่มีการป้องกัน จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึง
ปรารถนาตัวเองตั้งครรภ์อายุ 17 ปี กลัว เก็บตัวเงียบไม่กล้าปรึกษาผู้อื่น คนในสังคมไม่ยอมรับ
ถูกคนในสังคมตำหนิ ตนเองรู้สึกถูกแบ่งแยกจากสังคม ไปฝากครรภ์ช้า แต่ทำตามหมอนแนะนำทุก
อย่าง

ผลกระทบ

ทางตรง

- ระหว่างของการตั้งครรภ์อาจไม่มีผู้รับผิดชอบต่อการตั้งครรภ์และอาจส่งผลทำให้ไม่มี
งานทำ ไม่มีรายได้ เนื่องจากอายุน้อย และถูกคนในสังคมตำหนิและนินทาจึงไม่กล้าที่จะ
เผชิญหน้ากับผู้อื่น เหตุนี้จึงไม่มีงานทำ

ทางอ้อม

- อาจเกิดโรคซึมเศร้าต่อแม่วัยรุ่น จากการที่กลัวและ อาย เก็บตัวเงียบไม่กล้าปรึกษาผู้อื่น
จึงอาจส่งผลต่อทารกในครรภ์

- การฝากครรภ์ช้าอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อทารกในครรภ์ เช่น ทารกมีภาวะน้ำหนักต่ำ
กว่าเกณฑ์ การคลอดก่อนกำหนด

ข้อมูลพื้นฐาน

กรณีศึกษาที่ 5 นางสาวเมษา (นามสมมติ) เกิดวันที่ 19 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2537 มี
พี่น้องทั้งหมด 2 คน เป็นบุตรคนแรก มีน้องสาว ปัจจุบันอายุ 18 ปี นับถือศาสนาพุทธ บิดามารดา
อยู่ด้วยกัน บิดาอายุ 44 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมมีรายได้ประมาณ 200,000 บาท/ปี

มารดาอายุ 43 ปี ประกอบอาชีพทำการเกษตรกรรมและรับจ้างมีรายได้ประมาณ 280,000 บาทปี มีฐานะปานกลาง

ประวัติการตั้งครรภ์

ประวัติผู้ที่ให้ข้อมูลคนที่ 5 นางสาวเมษา (นามสมมติ) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 16 ปี เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่ได้เรียนต่อ มีเพศสัมพันธ์ มีการสมรส ในการมีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งมีการป้องกันช่วงระยะแรกๆ หลังจากที่มีการสมรสแล้ว การมีเพศสัมพันธ์ก็ไม่ได้มีการป้องกันและปล่อยให้ตั้งครรภ์ ในตอนตั้งครรภ์อายุ 18 ปี บิดามารดายอมรับในการตั้งครรภ์ที่ยังน้อย รู้ว่าตั้งครรภ์เดือนแรกแต่ไปฝากครรภ์ตอน 2 เดือนคือฝากครรภ์ตามปกติ เวลาหมอนัดก็ไปตามนัดทุกครั้ง ทำตามคำแนะนำของหมอ ไม่มีโรคแทรกซ้อนทั้งแม่และทารกในครรภ์ คนในสังคมยอมรับกับการตั้งครรภ์ ไม่รู้สึกว่าจะถูกแบ่งแยกจากสังคมทำให้อยู่ในสังคมได้ตามปกติ แต่ไม่ได้ทำงาน ไม่มีรายได้

การติตรา

มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 16 ปี เรียนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 และไม่ได้เรียนต่อ มีเพศสัมพันธ์ มีการสมรสตั้งครรภ์อายุ 18 ปี บิดามารดายอมรับในการตั้งครรภ์ ฝากครรภ์ตามปกติ คนในสังคมยอมรับกับการตั้งครรภ์ ไม่รู้สึกว่าจะถูกแบ่งแยกจากสังคมทำให้อยู่ในสังคมได้ตามปกติ

ผลกระทบ

ทางตรง

- การไม่ได้ทำงาน ไม่มีรายได้ เนื่องจากกลัวและอายที่ตนเองตั้งครรภ์อายุน้อย อาจไม่มีผู้รับผิดชอบระหว่างของการตั้งครรภ์ อาจเกิดโรคแทรกซ้อนต่อมารดาที่เกิดจากการเก็บตัวเงียบ อาจทำให้เกิดโรคซึมเศร้าได้

ทางอ้อม

- อาจเกิดโรคซึมเศร้าต่อแม่วัยรุ่น จากการที่กลัวและ อาย เก็บตัวเงียบไม่กล้าปรึกษาผู้อื่น จึงอาจส่งผลกระทบต่อทารกในครรภ์

- การฝากครรภ์ช้าอาจก่อให้เกิดอันตรายต่อทารกในครรภ์ เช่น ทารกมีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ การคลอดก่อนกำหนด

ข้อมูลพื้นฐาน

กรณีศึกษาที่ 6 นางสาวกรรณิกา (นามสมมติ) เกิดวันที่ 13 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2540 มีพี่น้องทั้งหมด 2 คน เป็นบุตรคนที่ 2 มีพี่ชาย ปัจจุบันอายุ 15 ปี นับถือศาสนาพุทธ บิดา มารดาแยกกันอยู่ บิดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป มารดาประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป ตอนนี้มีนา (นามสมมติ) อาศัยอยู่กับย่า บ้านอยู่กัน 4 คน ย่า หลานหนึ่งคนและสามี สามีไม่ได้ประกอบอาชีพ มีนา (นามสมมติ) มีรายได้จากมารดาสามีเดือนละ 5,000บาท มีฐานะปานกลาง

ประวัติการตั้งครรภ์

ประวัติผู้ที่ให้ข้อมูลคนที่ 6 นางสาวกรรณิกา (นามสมมติ) มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกตอนอายุ 14 ปี ในช่วงนั้นกำลังศึกษาระดับมัธยมต้น มีเพศสัมพันธ์ ไม่มีการสมรส ในการมีเพศสัมพันธ์แต่ละครั้งไม่มีการป้องกัน จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ระหว่างเรียน ชั้นมัธยมต้นตอนอายุ 15 ปี เริ่มรู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ก็ได้เก็บตัวเงียบไม่ค่อยเข้าเรียนแล้วก็ไม่กลับไปเรียนอีกเลย จนกระทั่งป่าสงสัยทำไมไม่ไปโรงเรียนแล้วก็เก็บตัวเงียบอยู่แต่ในบ้าน ต่อมาป่าเริ่มเห็นพฤติกรรมที่คล้ายกับคนแพ้ท้องคือ มีอาการหน้าซีด อ่อนเพลีย และอาเจียน เหมือนคนตั้งครรภ์ จึงพาไปซื้อที่ตรวจครรภ์ พอตรวจก็พบว่าได้ตั้งครรภ์แล้ว 2 เดือน มีคนรู้ว่าตั้งครรภ์แต่ยังไม่มีการไปฝากครรภ์ ฝ่ายเจ้าของก็ไม่กล้าไปฝากครรภ์เพราะอายที่ตนเองอายุน้อย เลยปล่อยตนเองไม่สนใจว่าตนเองตั้งครรภ์ จนกระทั่งนำไปทำงานกรุงเทพกลับบ้านจึงได้พาไปฝากครรภ์และการไปฝากครรภ์ครั้งนี้มีอายุครรภ์ถึง 5 เดือน หมอบอกว่าแม่มีโรคประจำตัวเป็นโรคหอบหืด ร่างการไม่แข็งแรง ทำให้เด็กที่อยู่ในครรภ์มีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ตัวเล็กกว่าปกติ แม่ควรที่จะดูแลตนเองมากๆและรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย บิดา มารดาไม่ยอมรับในระยะแรก และคนในสังคมก็ไม่ค่อยยอมรับ ถูกคนในสังคมตำหนิ และนินทา มีความรู้สึกที่ถูกแบ่งแยกจากสังคม

การติตรา

ปัญหาที่เกิดจากการติตราทางสังคมคือ มีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกอายุ 14 ปี ไม่มีการสมรส การมีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งไม่มีการป้องกัน ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาในระหว่างที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมตอนต้น ตั้งครรภ์อายุ 16 ปี รู้ว่าตนเองตั้งครรภ์ก็กลัว อาย เก็บตัวเงียบไม่กล้าไปโรงเรียน เก็บตัวอยู่แต่ในบ้านไม่ออกไปไหน ไปฝากครรภ์ช้า แม่มีโรคประจำตัวเป็นโรคหอบ

หืด ร่างการไม่สมบูรณ์ไม่แข็งแรง ทำให้เด็กมีภาวะน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ รู้สึกถูกแบ่งแยกจากสังคม ถูกคนในสังคมตำหนิ นินทา คนในสังคมไม่ยอมรับ บิดามารดาไม่ยอมรับ

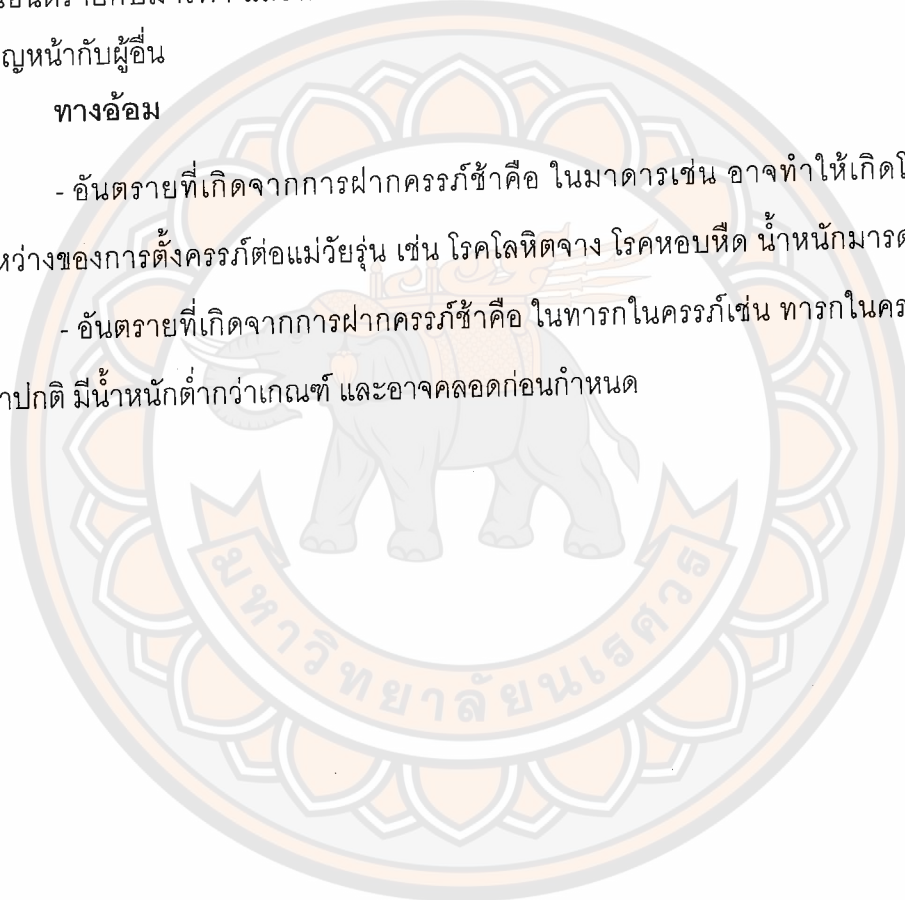
ผลกระทบ

ทางตรง

- เนื่องจากการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นทำให้ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ไม่ได้ศึกษาต่อ การออกจากโรงเรียนก็ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เพราะไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้อื่น จึงอาจก่อให้เกิดโรคที่เป็นอันตรายกับมารดา และทารกในครรภ์ เนื่องจากมีอาการซึมเศร้าและเก็บตัวเงียบไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้อื่น

ทางอ้อม

- อันตรายที่เกิดจากการฝากครรภ์ช้าคือ ในมารดาเช่น อาจทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนระหว่างของการตั้งครรภ์ต่อแม่วัยรุ่น เช่น โรคโลหิตจาง โรคหอบหืด น้ำหนักมารดาเพิ่มขึ้นน้อยกว่าปกติ มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ และอาจคลอดก่อนกำหนด

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาปัญหาแม่วัยรุ่น: การตีตราทางสังคม โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกของวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีอายุต่ำกว่า 19 ปี เป็นระยะเวลา 3 เดือนในการเก็บรวบรวมข้อมูลในอำเภอพรหมพิราม จังหวัดพิษณุโลก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2554 ถึง 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหาในการวิจัยมีวัตถุประสงค์คือ

-เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลของการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นที่เก็บข้อมูลเป็นระยะเวลา 3 เดือน ระหว่างวันที่ 15 ตุลาคม พ.ศ. 2554 ถึง 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2555 พบว่า เด็กวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร และการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นถือเป็นเรื่องปกติ แต่การมีเพศสัมพันธ์ในแต่ละครั้งของวัยรุ่นส่วนใหญ่จะไม่มีกำบังกันเพราะไม่กล้าที่จะซื้อยา หรือซื้อถุงยางอนามัย จึงทำให้เกิดการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงปรารถนา และเมื่อตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาจึงทำให้วัยรุ่นคิดที่จะแก้ปัญหาโดยการทำแท้ง เพราะตนเองยังเรียนอยู่ และคิดว่าเป็นทางออกที่ดีที่สุด การเก็บตัวเงียบ แต่วัยรุ่นในบางกลุ่มที่ตั้งครรภ์คิดที่จะเลี้ยงบุตรแต่ไม่กล้าบอกผู้ปกครองแต่กับไปปรึกษาเพื่อนแทน เพราะกลัวและอายที่จะเผชิญกับความเป็นจริง กลัวบิดา มารดา ไม่ยอมรับกับการตั้งครรภ์ที่อายุน้อย ยังเรียนอยู่ และตั้งครรภ์ในโรงเรียน แต่เมื่อนานเข้าและเพื่อนรู้เพราะผิดสังเกตจึงปรึกษาเพื่อนก่อนแทนที่จะปรึกษาบิดา มารดา และเมื่อบิดา มารดาได้รับรู้ ส่วนใหญ่ในระยะแรกบิดา มารดาจะรับไม่ได้กับการตั้งครรภ์ แต่เมื่อเวลาผ่านไปบิดา มารดาจึงรับได้และพร้อมที่จะให้คำปรึกษาและก็พาไปฝากครรภ์ให้การดูแลเอาใจใส่กับเด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ และเมื่อได้ปรึกษากับบิดา มารดาก็กล้าที่จะเผชิญกับสังคม จึงถือว่าเป็นเรื่องปกติในการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นที่สมัยนี้มีสื่อมากมายที่ทำให้วัยรุ่นมีความคิดที่ต่างออกไป แต่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ไม่ค่อยมีความรู้ในเรื่องการฝากครรภ์ว่ามีผลดีอย่างไร เมื่อไปฝากครรภ์และการดูแลครรภ์จึงปล่อยให้เวลาล่วงเลยที่อาจจะส่งผลทำให้เกิดอันตรายต่อแม่ และเด็กในครรภ์ได้

ปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน พบว่าแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีอายุอยู่ในช่วง 14-18 ปี กำลังศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น ระยะเวลาในการมีเพศสัมพันธ์จะป้องกันและมีเพศสัมพันธ์ไม่มีการป้องกันจึงพลาดทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา และเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาจึงเกิดปัญหาตามมากับแม่วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ ไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากับความจริง เก็บตัวเงียบ ซึมเศร้า ไม่ค่อยพูดกับผู้อื่น กลัวและอายผู้อื่นจะยอมรับไม่ได้กับสภาพที่ยังกำลังศึกษาอยู่ จึงปกปิดไม่กล้าที่จะปรึกษาผู้อื่น นอกจากจะเป็นเพื่อนที่สนิทที่สุดเท่านั้น และเมื่อเพื่อนรู้ บิดา มารดาก็รู้และไม่สามารถที่จะยอมรับกับการตั้งครรภ์ของบุตรที่ตั้งครรภ์อายุน้อยได้และไม่รู้ว่าพ่อของเด็กคือใครแต่เมื่อรู้ว่าพ่อเด็กในท้องคือใครและพ่อเด็กยอมรับก็จะค่อยๆยอมรับและบิดา มารดายอมรับแล้ว แต่คนในสังคมไม่ค่อยยอมรับต่อเด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควร ถูกคนในสังคมตำหนิ สาเหตุนี้จึงทำให้แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ต้องเก็บตัวเงียบในทางกับกันส่วนที่แม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์แล้วไม่ได้เรียนหนังสือ คนในสังคมค่อนข้างที่จะรับได้กับการตั้งครรภ์ที่อายุน้อย

ทางตรง ปัญหาที่เกิดขึ้นกับการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนคือ

- เนื่องจากการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นทำให้ต้องออกจากโรงเรียนกลางคัน ไม่ได้ศึกษาต่อ ออกจากโรงเรียนก็ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เพราะไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้อื่น จึงอาจก่อให้เกิดโรคที่เป็นอันตรายกับมารดา และทารกในครรภ์ เนื่องจากมีอาการซึมเศร้าและเก็บตัวเงียบไม่กล้าเผชิญหน้ากับผู้อื่น บางคนอาจจะไม่มีผู้รับผิดชอบในการตั้งครรภ์ เพราะอายุน้อยและอยู่ในระหว่างการศึกษา

ทางอ้อม ศึกษาอันตรายที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์ อายุต่ำกว่า 19 ปี ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน ในการศึกษาเรื่องปัญหาแม่วัยรุ่น: การตีตราทางสังคม พบว่าการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่นมีโอกาสเสี่ยงต่อการเกิดภาวะแทรกซ้อนต่างๆ ต่อมารดาและทารกในครรภ์ทุกระยะของการตั้งครรภ์และการคลอด ซึ่งภาวะแทรกซ้อนที่สามารถเกิดได้บ่อย ในวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่อายุน้อยเช่นภาวะน้ำหนักระหว่างตั้งครรภ์เพิ่มขึ้นน้อย ภาวะโลหิตจางคลอดโดยการผ่าตัด ภาวะคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อย นอกจากนี้ยังเกิดภาวะขาดออกซิเจนในทารกแรกเกิด จากที่ได้ศึกษาอันตรายที่เกิดจากการตีตราทางสังคมพบว่า ส่วนใหญ่จะมีการไปฝากครรภ์ในช่วงอายุครรภ์ 4-5 เดือน ในช่วงการฝากครรภ์ระยะนี้ถือว่าเป็นการฝากครรภ์ที่ช้ากว่าปกติ จึงทำให้เกิดอันตรายทั้งมารดาและทารกในครรภ์คือ

1. อันตรายที่เกิดกับมารดาเช่น การมีโรคแทรกซ้อนต่อมารดา ในกรณีที่ศึกษาแม่วัยรุ่น ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี พบว่าในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีมารดาที่เป็นโรคหอบหืดขณะตั้งครรภ์มี อายุครรภ์ 5 เดือนและไปฝากครรภ์ตอน 5 เดือน มีสุขภาพร่างกายที่ไม่แข็งแรง อ่อนเพลีย ทำอะไร เห็นอย่างง่าย

2. อันตรายที่เกิดกับทารกในครรภ์พบว่า การไปฝากครรภ์ช้าจะทำให้เกิดอันตรายกับทารก คือ ทารกในครรภ์ทุกระยะของการตั้งครรภ์และการคลอด ซึ่งภาวะแทรกซ้อนที่สามารถเกิดได้บ่อย ในวัยรุ่นตั้งครรภ์ที่อายุน้อยเช่นภาวะน้ำหนักระหว่างตั้งครรภ์เพิ่มขึ้นน้อย ภาวะโลหิตจางคลอด โดยการผ่าตัด ภาวะคลอดก่อนกำหนด ทารกแรกเกิดน้ำหนักตัวน้อย นอกจากนี้ยังเกิดภาวะขาด ออกซิเจนในทารกแรกเกิด

อภิปรายผล

ศึกษาปัญหาที่เกิดจากการตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี ผู้ให้ ข้อมูลทั้งหมดจำนวน 6 คน พบว่าแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์มีอายุอยู่ในช่วง 14-18 ปี กำลังศึกษามัธยม ตอนต้นระยะแรกๆมีเพศสัมพันธ์จะป้องกันเป็นบางครั้งและมีเพศสัมพันธ์ไม่มีการป้องกันจึงพลาด ทำให้เกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา และเมื่อเกิดการตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนาจึงเกิดปัญหาตามมา กับแม่วัยรุ่นที่กำลังศึกษาอยู่ ไม่กล้าที่จะเผชิญหน้ากับความจริง เก็บตัวเงียบ ซึมเศร้า ไม่ค่อยพูด กับผู้อื่น กลัวและอายผู้อื่นจะยอมรับไม่ได้กับสภาพที่ยังกำลังศึกษาอยู่ จึงปกปิดไม่กล้าที่จะปรึกษาผู้อื่น รู้สึกถูกแบ่งแยกจากสังคมคนในสังคมไม่ค่อยยอมรับต่อเด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ก่อนวัย อันควร ถูกคนในสังคมตำหนิ ซึ่งสอดคล้องกับ พิศิษฐ์ Kunarot (2002: 48-52) อธิบายเกี่ยวกับ อารมณ์ความรู้สึกของชายติดเชื่อเอชไอวี/เอดส์ ผู้ป่วยในช่วงแรกของการติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ ได้รับการยอมรับในเชิงบวกในการทดสอบและการปรับตัวไปอยู่ไปคนที่ติดเชื่อเอชไอวี/เอดส์ รูปแบบที่เปลี่ยนทางอารมณ์ของพวกเขา คือ อารมณ์หลังจากที่รู้ว่าตนเองติดเชื้อเอชไอวี/เอดส์ จะมีอาการตกใจ เกิดความกลัว น่าทิ้ง และน่าเศร้า สับสน มีความรู้สึกเกิดความโศกเศร้ากลัวถูกคน รังเกียจ กลัวถูกปฏิเสธจากครอบครัวและเพื่อน กลัวถูกไล่ออกจากงาน และเป็นกังวลใจเกี่ยวกับ เอชไอวี/เอดส์ กลัวติดเชื่อภายในครอบครัว รู้สึกถึงความอับอายของตนเองดูไร้ค่า รู้สึกโดดเดี่ยวจาก สังคม ปัญหาเช่นนี้สามารถนำไปสู่ภาวะซึมเศร้า ถอดถอนตัวและเก็บตัวเงียบ ไม่กล้าเผชิญกับคน ในสังคม ถูกสังคมตำหนิ

ข้อเสนอแนะ

- ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องเพศสัมพันธ์และการตั้งครรภ์ของวัยรุ่นที่มีผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นได้ในวัยรุ่น

- ให้ความรู้และคำปรึกษาที่เกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในด้านการปฏิบัติตัวขณะการตั้งครรภ์ของแม่วัยรุ่น

ข้อเสนอแนะครั้งต่อไป

ควรดำเนินการวิจัยต่อยอดในประเด็นทางด้านการแก้ไขปัญหามะเร็งวัยรุ่น การตีตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นที่ตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี

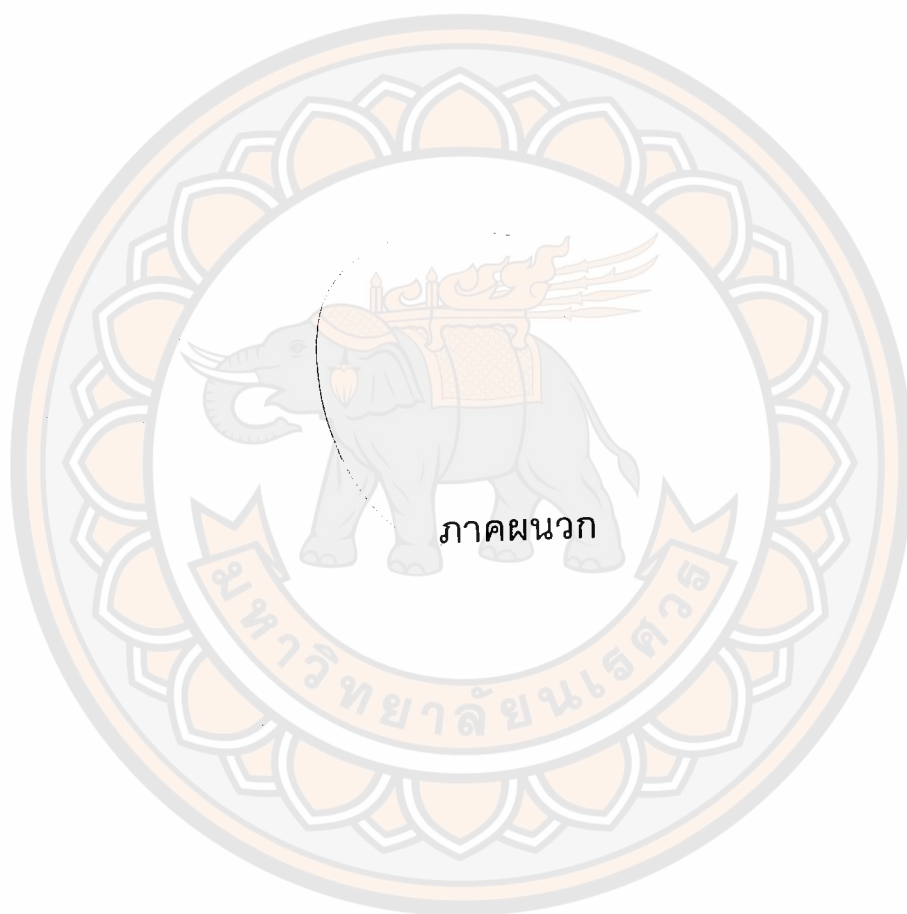

บรรณานุกรม

- กมลลาศ ภูวนาธิพงส์. (2552). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการได้รับการอบรมเลี้ยงดู
แนวพุทธและพฤติกรรมกตัญญูกตเวทีของวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์, วิทยาศาสตร์
มหาบัณฑิต (จิตวิทยาพัฒนาการ), มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กนกพร มณเฑียรประเสริฐ. (2553). การศึกษาพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับอบายมุขของ
บุคลากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์
มหาบัณฑิต (การพัฒนารพยากรมนุษย์). มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- กัญจิกา ชัยสวัสดิ์. (2546). ภาวะความสุขและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของหญิงตั้งครรภ์ที่มาฝาก
ครรภ์ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. วิทยานิพนธ์ คณะแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- ชลธิชา ศาลิคุปต์. (2552). กระบวนการพัฒนาและการดำรงเอกลักษณ์ของหญิงรักร่วมเพศ
วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ดวงหทัย นุ่มนวล. (2552). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในเขต
กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ สค.ม. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ
- ปริยศกิตติธีระศักดิ์. (2552). การติดตามเลือกปฏิบัติและสิทธิมนุษยชนกับทักษะการทำงานที่
ต้องปล่อยให้หัวใจและความรู้สึกเข้ามาก่อนเหตุผล. คณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เพ็ญพิไล ฤทธาคณานนท์. (2550). พัฒนาการมนุษย์. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- ภรภาดา อรุณรัตน์. (2552). กลวิธีในการปฏิเสธการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นตาม
ประสบการณ์ของวัยรุ่นชาย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตร์มหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ภาวิณี เพ็งศาสตร์. (2553). รายงานการวิจัยเรื่องพฤติกรรมเบี่ยงเบน. กรุงเทพฯ: สถาบัน
บัณฑิตพัฒนา บริหารศาสตร์.
- วัชรภา คลายนาท. (2550). สังคมวิทยา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ศุภามาต ไชยพรพัฒนา. (2551). การพัฒนารูปแบบการดูแลสุขภาพภาพหญิงวัยรุ่นตั้งครรภ์ใน
จังหวัด พิจิตร. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพิจิตร และคณะพยาบาลศาสตร์
มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2552). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (พิมพ์ครั้งที่ 8)
กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- สุชาดา รัชฎกุล. (2541). การตั้งครรภ์ไม่พึงปรารถนา และการตัดสินใจทำแท้ง. ปริญญา
นิพนธ์ กศ.ด., มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, กรุงเทพฯ.
- สุปรียา รามการุณ. (2550). ความคิดเห็นต่อข้อมูลข่าวสารทางเพศและป้องกันพฤติกรรม
เสี่ยงทางเพศของนักศึกษาสังกัด กรมอาชีวศึกษา จังหวัดตรัง. วิทยานิพนธ์ ส.ม.,
มหาวิทยาลัยขอนแก่นสภมโกชน
- สถ.จับมือสภาฯกชาตไทยและกทม. เดินหน้ามาตรการดูแลและป้องกันโรคเอดส์ ลดผู้ติดเชื้อ
เอชไอวีรายใหม่ ลดการตายเนื่องจากเอดส์ (2555)
- เยี่ยมสุภาชาติ. (2551). พฤติกรรมเบี่ยงเบนและการปรับตัว. ใน เอกสารการสอนชุดวิชา
จิตวิทยาและสังคมวิทยาพื้นฐานเพื่อการแนะแนว(หน่วยที่15). นนทบุรี:
สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อุบลรัตน์ เพ็งสถิตย์. (2549). จิตวิทยาพัฒนาการ (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ภาคผนวก

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์ปัญหาแม่วัยรุ่น: การติตราทางสังคม

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อ..... นามสกุล.....

เกิดวันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

อายุตั้งครรภ์.....

อายุปัจจุบัน.....

มีพี่น้อง.....

เป็นบุตรคนที่.....

บิดา, มารดา.....

บิดาประกอบอาชีพ.....

มารดาประกอบอาชีพ.....

บิดามีรายได้ (บาท/ปี).....

มารดามีรายได้ (บาท/ปี).....

นับถือศาสนา.....

ครอบครัวมีฐานะ.....

สมรส..... ไม่ได้สมรส.....

ส่วนที่ 2 การติตราทางสังคมของแม่วัยรุ่นตั้งครรภ์อายุต่ำกว่า 19 ปี

1. ท่านมีความรู้สึกเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ของท่านที่อายุน้อยอย่างไร

.....

.....

.....

2. ท่านรู้สึกไม่ว่าการตั้งครรภ์ของท่านทำให้ถูกแบ่งแยกในสังคม

.....

.....
.....

3. หลังที่รู้ว่าตนเองตั้งครรรภ์ บิดา มารดา รับได้หรือไม่ เพราะ

.....
.....
.....

4. หลังที่รู้ว่าตนเองตั้งครรรภ์ ท่านได้ไปฝากครรรภ์หรือไม่ เพราะ

.....
.....
.....

5. รู้ว่าตนเองตั้งครรรภ์ได้ไปปรึกษาใครบ้าง เพราะ

.....
.....
.....

